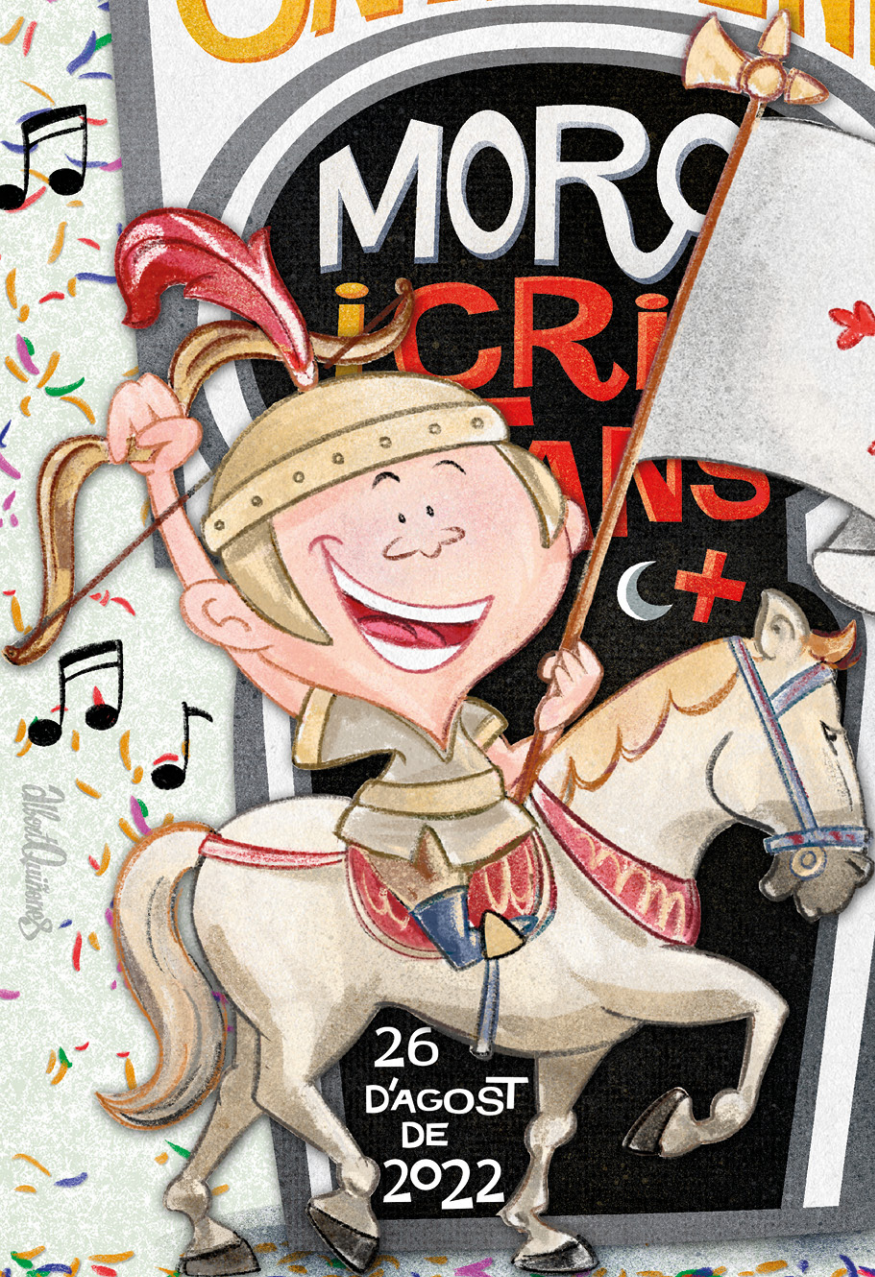

ENTRADA CRISTIANA

FESTES D'INTERÉS TURÍSTIC NACIONAL

ONTINYENT

MOROS Y CRISTIANOS

26
D'AGOST
DE
2022

Societat de Festers
del Santíssim Crist de l'Agonia

Ajuntament
Ontinyent

kapitalia.net
inmobiliaria

***¡Tenemos comprador
para tu casa!***

ORDRE ENTRADA **CRISTIANA**

1

Llauradors

Capitania Cristiana

Cruzados

7

2

Cides

Contrabandistas

8

3

Marineros

Fontanos

9

4

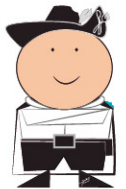
Bucaneros

Almogàvers

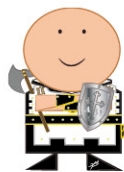
10

5

Estudiants

Asturs

11

6

Gusmans

Arquers

Ambaixada Cristiana

12

Organitza:

Col·labora:

LLAURADORS

CAPITANA CRISTIANA	Reis Alborch Pastor
PRIMER TRO	Justo Alcaraz Sanchis
PRESIDÈNCIA	Héctor José Moral Ruiz
SECRETARIA	Salvador Sanchis Ferri
TRESORERIA	Eva Borredà Gil
REPRESENTANT	Pablo Revert Fernández

CAPITANIA CRISTIANA

DADES D'INTERÉS

Ix a festes per primera vegada en 1883.

La indumentària, tant de gala com de diari, té molta relació amb les vestimentes populars que es lluien pels camps i ciutats del nostre país als segles XVIII i XIX. De fet, el vestit de gala consta de jupetí de panilla o vellut negre brodat i pantaló també de vellut negre, faixa roja, calces, lligacames roges, manta al muscle i mocador al coll. Calcen espadnyes de careta i duen brusó. En la roba de diari el jupetí o xaleco és estampat i el saraguèll prisat substitueix el pantaló negre.

Esta comparsa l'any 1991 va recuperar el Ball dels Llauradors que, amb els de les altres comparses, recorria els carrers del poble des de finals del s. XIX fins la guerra d'Espanya. Des de 2008 el Ball dels Llauradors és dansat pels carrers d'Ontinyent en la nit del divendres anterior a la Setmana Gran.

És tradicional també, des de la seua recuperació l'any 1990, el repartiment de versets la Nit de l'Alardo on es nomenen els components de la comparsa i que signa la Granota del Pou del Canyís.

MÚSIQUES PER ALS LLAURADORS

- "Chenco Pla"
(M.C. - 1990) D.J. Ferrero Silvage
- "El Regall"
(M.C. - 1990) E. Gironés Penadés
- "Mingo"
(Pd. - 1990) M. Gandía Conejero
- "Molí de Lluna"
(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler
- "De la Foia al Maset"
(M.C. - 2005) M.A. Sarrió Nadal
- "A la Casa Calvo"
(M.C. - 2008) F. Valor Llorens
- "Al Camp Anar"
(M.C. - 2008) J. Sanjuán
- "Emiliat"
(Pd. - 2008) D. J. Ferrero Silvage
- "De Careta i Talonera"
(M.C. - 2009) C. Roig Espí
- "Cubelles"
(M.C. - 2011) J. Ferrero Forcada
- "Diània"
(M.C. - 2014) S. Gómez Soler
- "Llauradors 1883"
(P.D. - 2014) V. Cerdà Peris
- "Gea"
(M.P. - 2014) F. Sanchis Gandia
- "Bancal del Cel"
(M.C. - 2014) D. Castelló Silvestre
- "L'Alfabetuera"
(PD. - 2016) J. Ferrero Forcada
- "Llauradors d'Al Camp Anar"
(M.C. - 2017) J. D. Jover Piqueres
- "Al Carro i als Llauradors"
(M.C. - 2019) J. Ferrero Forcada
- "A la terra"
(R.M. - 2022) V. Bernabeu Iniesta
- "Masovera"
(P.M. - 2020) M. Roig Vila
- "Saó"
(M.C. - 2022) C. Roig Espí
- "Forca"
(Ballet - 2022) G. Estévez Abad
- "Al caure el sol"
(M.P. - 2022) L. Belda Cerdà

DE LA TERRA AL FRUIT

Ací estem, com si res haguera passat, com si el temps fester no s'haguera aturat mai, però conscients que han transcorregut dos anys sense assomar-nos a la finestra de la festa dels moros i cristians d'Ontinyent. La causa ha sigut una pandèmia que s'ha endut molt més que il·lusions. Retornem ben carregades i carregats d'emocions i de goig i us presentem la desfilada de l'Entrà que hem preparat des de la Comparsa de Llauradors d'Ontinyent.

Primer de tot, des d'ací volem mostrar el nostre record i homenatge a totes les persones que ens han deixat en aquests últims tres anys.

Bloc 1: LA LLAVOR

El verd simbolitza els primers brots de les plantes. Amb ell representem la infantesa, la innocència, l'alegria, el futur... una pàgina en blanc on poder escriure i on tot és possible.

La Creu obri la nostra desfilada i la de tot l'exèrcit cristià. Hem recreat la creu de pedra de factura gòtica que es trobava en l'antic camí de Gandia, hui un fragment de l'avinguda de l'Almaig, **LA CREU DE CAPUTXINS**. El revers mostrava una imatge de la Mare de Deu mirant a la posta del sol i l'anvers, la representació de Crist crucificat guaitant cap a la primera llum del dia. La reproducció de la creu ha estat a càrrec de Carrosses el Llombo d'Ontinyent.

A la carrossa hi va la divisa dels Llauradors a mans del **PORTAGUÍ** de la comparsa **Rafel Sanchis i Ferri**, molt ben acompanyat d'una generació llauradora anterior, son pare Rafael, i de dues posteriors: la seua neboda Eva i la seua neta Lea.

Les xiques i xics més joves de la nostra comparsa obsequien el públic repartint el llibre **JOCS DE SEMPRES, PER SEMPRES**. Un treball que mostra i descriu un bon grapat de jocs tradicionals i populars que ha sigut elaborat per les Llauradores i els Llauradors. En la part gràfica hem comptat amb l'altruista i inestimable intervenció –una vegada més– de **José Enrique Montés Soler**, així com amb la col·laboració de **Salvador Berenguer Bodí**.

EL GRUP DE XIRIMITES I TABALS "EL REGALL" posa la sonoritat al començament de la nostra capitania amb la seua i nostra peça emblemàtica, la marxa cistiana "El Regall" d'Enric Gironés composta en 1990 expressament per a la nostra comparsa.

La joia i la diversió arriba amb **Conxeta i Txoxim**, els **NOUS CABETS LLAURADORS** que ha realitzat l'artista Raül Tazo. Amb ells trobem més comboi amb el joc de les **CUCANYES** que mai deixa de sorprendre.

TERRA és el nom de la dansa que ens han preparat des del **BALLET MÀSTERS**. En total són quaranta-cinc ballarines i ballarins que mostren el resultat de rescatar i difondre part de la nostra història, del nostre patrimoni cultural. És un viatge als nostres ancestres, a les arrels, que ens conta d'on venim i que ens permet emocionar-nos en aquelles veus, balls, ritmes, sons i simbolismes que ens identifiquen com a poble.

S'acompanyen de la meravellosa música que ha arranjat **Pau Barberà** amb el seu grup **SONS D'EMBAT** on s'entrellacen melodies ontinyentines ja patrimonialitzades com és el Ball dels Gegants, compost per Francesc Tortosa del grup Menestrils.

Bloc 2: EL CONREU

Representem el treball del dia a dia. L'esforç i la perseverança queden identificades amb el color ocre. Amb la constància del treball aconseguirem l'anhelada collita.

La nostra primera esquadra bel·licosa la formen la gent de **SANT BLAI** conduïda pel seu cap d'esquadra **Fernando Albert Silvestre** i precedits d'un esplèndid cavall batedor muntat per **José Ramón Revert Rovira**. El disseny d'Antonio Aracil confeccionat per Maisa representa un ésser mitològic que protegeix els conreus i foragita els mals esperits.

La nombrosa **BANDA INSTRUCTIVA MUSICAL D'ALFARRASÍ** interpreta tres marxes dedicades a components de l'esquadra Sant Blai: "Chenco Pla" de Daniel J. Ferrero, "A la Casa Calvo" de Fco. Valor i "Bancal del Cel" del compositor Llaurador David Castelló Silvestre.

Segueix la jove esquadra **FORÇA I FALÇ** encapçalada per **Salva Sanchis Soler**.

Marc Gandia Micó és el cap d'esquadra de **FIGUES DE PALA**, que també vesteixen unes robes plenament llauradores.

Els nostres germans de festa de la **COMPARSA DE LLAURADORS DE BENEIXAMA**, als quals no podem estimar més ni estar-los més agraïts, posen en escena una imatge que era habitual en totes les poblacions amb l'arribada de l'estiu: **BATRE A L'ERA**. Voran passar animals que duen les garbes de blat a les samugues. Carros per carregar el gra i la palla, ruglons, trills, pales, forques, tirassos, garbells i aixavegons són ben presents per recordar aquesta gratificant i acalorada feina on sempre era necessari un bufit d'aire.

En un dels carros està el cantador **JOSEP APARICIO "APA"** entonant el **CANT DE BATRE** i el **CANT DE LLAURANÇA** que es van recollir al llibre dedicat a Ontinyent i Bèlgida dels "Cuadernos de Música Folklórica Valenciana" en 1950. El transmissor de les tonades va ser el **fundador de la nostra comparsa, Salvador Pastor Sanchis "l'üelo Blanco"**, que ja comptava 82 anys.

Al costat d'Apa va un altre carro amb el nostre **Llaurador més veterà, José Sais Sanchis "Camila"**, en actiu des de l'any 1957; tot un exemple de memòria festera i bon conxeador de les tasques i de la vida camperola.

En un tercer carruatge tenim un grup d'antics Llauradors que hem convidat i els quals han acceptat de bon grat participar de la celebració de hui.

María José Lurbe Aleixandre és qui guia l'**ESQUADRA CAGUEN 10 FEMENINA**.

Immediatament després apareix l'**ESQUADRA CAGUEN 10** amb **Tino López Cardós** com a cap d'esquadra.

L'**ATENEU MUSICAL DE COCENTAINA** interpreta les marxes "Tabal i saragüell" de Mario Roig i "Mai Sabel" de Fco. Valor.

Clou aquest bloc l'**ESQUADRA AL CAMP ANAR** dirigida per **J. Rafael Pla Insa** amb una vestimenta a cavall dels segles XVIII-XIX confeccionada per Inma Soriano.

Bloc 3: LES CREENCES

Amb el color blau identifiquem les creences, els valors i els coneixements que ens han transmés els nostres majors i que són determinants en la nostra manera de ser i de fer.

Unes parelles ben mudades, de dia de festa major, de dia de processó, són dins de l'espectacle, al temps que actors, el públic espectador. Precedeixen i envolten els balladors del **GRUP DE DANSES D'ONTINYENT** que interpreten i han recreat l'antic **BALL DELS TORNEJANTS D'ONTINYENT**. Un ball tradicional de la nostra ciutat del qual sols queda constància en uns pocs escrits i en el qual participaren Llauradors reconeguts a la fi del segle XIX i en les primeries del XX com Nadalet, Cova i Masià. La música que fa sonar el **GRUP DE XIRIMITES I TABALS EL REGALL** és obra del compositor ontinyentí, i molt bon amic de la nostra Comparsa, **Rubén Penadés Silvestre**.

L'**ESQUADRA MAITE N'HIM PROU** està comandada per **Ximo Garcia Fabra**.

L'experimentat i destre **Francisco Gimeno Martínez** és el cap de l'**ESQUADRA L'AIXÀ**.

La **SOCIETAT MUSICAL BENIATJARENSE** fa sonar les notes de les marxes "La neta del manyà" de J. R. Pascual, "Manta, forca i festa" de Fco. Valor i "Cubelles" obra del músic i Llaurador Josep Ferrero Forcada.

L'**ESQUADRA FEMENINA MAITE N'HIM PROU**, menada per **Natalia Brotons Gómez**, ens aporta un molt bonic i alegre vestit d'estiu de llauradora tradicional.

Els cavalls i la mestria de genet de **Cefe Micó Turégano** davanteja l'**ESQUADRA EL SILENCIO**, que està conduïda esplèndidament per **Rafael Reig Tortosa "el Trier"**.

La banda del **CERCLE MUSICAL PRIMITIVA D'ALBAIDA "EL GAMELL"** ens ofereix les notes reconegudíssimes del "Pas als Maseros" de J. Mª Valls i de "Masovers de l'hivern" de Saül Gómez.

Les evolucions juvenícoles dels Llauradors i de les Llauradores de l'**ESQUADRA MENJA MELÓ** està regida pel seu cap d'esquadra **Vicent Soler Soriano**.

Tanca el bloc de les creences l'esquadra **LES QUE TIREN DEL CARRO**. La seua cap d'esquadra és **Begoña Borredá Penadés**.

Bloc 4: EL FRUIT

El logotip de la Capitania Cristiana dissenyat pel company Llaurador **Quique Penadés Ferri** obri el bloc més esperat de la nostra desfilada: el fruit.

Amb l'escorta i la Capitana volem representar el cicle de la vida formant un compendi de tot el que s'ha mostrat anteriorment. Els astres ens ajudaran a aconseguir-ho. Tenim les llunes i també el sol triomfant i el simbolisme de la magrana com a element aglutinador de tot l'exèrcit cristià.

Preparant el camí arriben les coreografies que plasmen les ballarines i ballarins del **BALLET ÒPERA** amb la dansa WICCA. Representen les fases de la lluna mimetitzant-les amb les etapes vitals d'una dona: la lluna creixent és la dona donzella; la lluna plena és la dona mare i la lluna minvant és la dona matriarca.

LA XAFIGÀ de Muro interpreta "**Forca**" de **Germán Estévez Abad**, un ballet per a dolçaines, metalls i percussió que l'autor ha escrit expressament per a la nostra Capitania.

Al davant de l'escorta evoluciona el cavall senyorívol que munta l'amazona **Mª José García González**.

A continuació apareix la impressionant formació de la trentena de persones que formen l'**ESCORTA DE LA CAPITANA CRISTIANA** constituïda per Llauradores i Llauradors de les esquadres **L'ALFÀBEGA** i **FIGUES DE PALA**. Són els paladins de la nostra Capitana, les persones de la seua màxima confiança, els més avesats a la defensa dels valors dels cristians i, per extensió, l'exemple a seguir del conjunt de les forces cristianes. Exhibeixen una formidable vestimenta que ha estat dissenyada per Rafa Torró Ferrero i confeccionada per Inma Soriano.

El moment més ansiat. Sobre una espectacular carrossa, dissenyada per Antonio Aracil, que representa el cicle de la vida, arriba la nostra **CAPITANA CRISTIANA, REIS ALBORCH PASTOR**, la dona que encapçala les hosts de la creu. Les robes dissenyades i confeccionades per Francis Montesinos realcen, més si cap, el seu posat distingit al temps que ferm i tenaç. Les fulles de l'arbre simbolitzen el sol que il·lumina i dona vida. Per la seua banda les arrels entrellacen el pont i s'expadeixen per fer lligam d'unió amb les persones. L'arc del pont va a l'aire significat la connexió del cel i la terra. La font de la magrana d'on brolla l'aigua és l'altre referent vital. El més destacat i significatiu és l'apartat de la Fe. La Capitana ens mostra una gran i acurada reproducció de la **CREU PROCESSIONAL GÒTICA D'ONTINYENT DE PERE CAPELLADES**. A les mans en duu una altra a mode

de bàcul. La creu original es va realitzar l'any 1392 i va desaparèixer al principi de la guerra de 1936-1939. Era la gran joia artística i patrimonial de la nostra ciutat, realitzada en plata sobredorada, amb esmalts i elaborada amb la tècnica de buidat anomenada "champlevé". Ella tota és un compendi d'història sagrada: Adam i Eva, els evangelistes, el bes de Judes, la Passió, la Mare de Deu, la Sagrada Família... tot al voltant d'un anvers en què la figura central és Crist Crucificat i d'un revers que mostra el Salvador en majestuosa posició sedent.

La rèplica de la creu de Capellades del segle XIV ha estat realitzada pel dissenyador joier ontinyentí **Sergio Adrià**.

Segueix a la nostra Capitana un altre fet inèdit a les nostres festes: la participació conjunta en una Entrà i en una única formació de les bandes de la **SOCIETAT UNIÓ ARTÍSTICA MUSICAL** i de l'**AGRUPACIÓ MUSICAL D'ONTINYENT**, a més de dolçainers del **REGALL** i **LA XAFIGÀ**. Aquesta magna formació interpreta el pas maseo "**Masovera**" de **Mario Roig Vila**, obsequi del marit de la Capitana, Hanno Franz.

Bloc 5: COMPARSA

Amb una al·legoria d'elements llauradors donem pas a les esquadres de gala de la comparsa.

En primer lloc viem desfilat dignament i formal l'**ESQUADRA EL CARRO PEL PEDREGAL**, que condueix **José Galiana Gramage**.

A continuació, tancant la nostra desfilada de Capitania, l'**ESQUADRA EL ROTOVATO**. És la nostra esquadra de concurs i el seu cap d'esquadra és el nostre **PRIMER TRO, JUSTO ALCARAZ SANCHIS**.

La banda oficial de la comparsa, el **GRUP MUSICAL ALBAIDA**, interpreta les obres "Diània" de Saül Gómez i "Saó" de **César Roig Espí**. "Saó" s'estrena al carrer en aquest acte i és un obsequi de la pròpia esquadra a l'amic i Primer Tro.

CIDES

PRIMER TRO	Sergio Juan Martí
PRESIDÈNCIA	M ^a Ángeles Sanchis Torró
SECRETARIA	Nieves Calabuig Cuenca
TRESORERIA	Isabel Penadés Romero
REPRESENTANT	Fermín Aliaga Palop

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíó a cavall

Laia Horcas Tortosa

Esquadra "Pioneres"

Cap d'esquadra: Mª Ángeles Sanchis Torró

Esquadra "Tac-Attack" - Singulars

Primer Tro: Sergio Juan Martí

Cap d'esquadra: Sergio Juan Martí

Banda Unió Musical de Beniarrés

Interpreta: "Ad Somnia" de Jorge Ferrero Silvestre,

"L'Ambaixador Cristià" de Rafael Mullor Grau

i "Aragonesos 99" de Daniel J. Ferrerero Silvage

Esquadra "Borregos/Babieca/Tizona" - Concurs

Cap d'esquadra: Marta Barberà Ruiz

Esquadra "Pajaritos"

Cap d'esquadra: Miguel Gandía Conejero

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1975 quan les penyes Artur, Ron i Afonaïtos decideixen abandonar la mar marinera i convertir-se en cavallers i deixebles del noble burgalés Ruy Díaz de Vivar. El nom de Cides va desbancar al pretés inicialment de Conquistadores.

La vestimenta que llueixen prové dels dissenys del membre fundador de la comparsa Luis Delgado Rojas, el qual es va cenyir als cànons de guerrer cristià i va introduir-hi alguns elements al·legòrics valencians referents al Rei Jaume I com ara a l'escut.

En 2007 van eliminar el casc donant pas a una coroneta metàl·lica i la dalmàtica es va modificar de mànegues i llargària, suprimint les malles de les cames.

MÚSIQUES PER ALS CIDES

· "Gonzalo Capità"

(M.C. - 1997) D.J. Ferrero Silvage

· "Saiyid"

(M.C. - 2000) J. Barberà Fontana

· "Porra i Destral"

(M.C. - 2003) J. Barberà Fontana

· "Inarpa"

(M.C. - 2009) Saül Gómez

· "Dracs daurats"

(M.C. - 2013) J. Conejero Olcina

· "Càrrecs del Cid"

(Pd. - 2015) J. Barberà Fontana

· "L'Alcalde de la Vila"

(M.C. - 2015) José Francisco Maestre Belda

· "Ereta"

(M.C. - 2016) J. Conejero Olcina

· "Ad Somnia"

(M.C. - 2022) Jorge Ferrero Silvestre

MARINEROS

PRIMER TRO	Marta Galbis Giner
PRESIDÈNCIA	M ^a Carmen Sanz Penadés
SECRETARIA	Elena Satorre Gil
TRESORERIA	Inmaculada Ferrero Penadés
REPRESENTANT	Andrés Navalón Gómez

ORDRE DE DESFILADA

Banderí de la comparsa en la barca de L'Antiga

Portaguions: Vicent Micó Micó

Esquadra "La Traca"

Cap d'Esquadra: Pilar Pla

Esquadra "Gaiato / Laberinto"

Cap d'esquadra: Andrés Navalón

Banda Unió Musical Santa Cecília de Canals

Interpreta: "Creu Daurà" de Francisco Valor Llorens

i "Aragonesos 99" de Daniel J. Ferrero Silvage

Esquadra "Xamalaxam / La Mar Salà"

Cap d'esquadra: José Vizcaíno

Esquadra "Arrere i avant"

Primer Tro: Marta Galbis Giner - Concurs

Cap d'esquadra: Esther Gandía

Unió Musical Santa Cecília de Canals

Interpreta: "El Cid" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

i "Caballeros de Navarra" d'Ignacio Sánchez Navarro

DADES D'INTERÉS

Comparsa iniciadora de les festes en 1860 i que pren el seu nom en l'ambient d'eufòria pels triomfs espanyols en les campanyes militars del Marroc, autèntic origen de les nostres festes.

Durant anys fou la comparsa més nombrosa i la que tenia persones més rellevants dins la festa. D'aquí isqueren molts grups que anaren a fundar i/o a formar part d'altres comparses. Amb els Contrabandistas protagonitzen el Contrabando en el migdia del dissabte de festes.

Des del seu inici el tratge de gala ha patit alguns canvis però sempre ha estat lligat a les vestimentes utilitzades a l'Armada. En 1986 es feu un canvi intentant retornar a la indumentària original i en 1995 es torna a canviar prenent un model més històric i amb fonament purament mariner.

Duen un barret d'estil tricorni, marinera blava amb solapes blanques i mocador roig; faixí roig, pantaló blanc, botes negres i la clàssica pala.

MÚSIQUES PER ALS MARINEROS

- "Als Mariners d'Ontinyent"
(Pd. - 1965) B. Adam Ferrero
- "Bonus Cristianus"
(M.C. - 1966) J. M. Ferrero Pastor
- "Mariners d'Ontinyent"
(M.C. - 1990) M.A. Sarrió Nadal
- "Luorgi"
(M.C. - 1998) E. Gironés Penadés
- "Manolo, el Carnisser"
(M.C. - 2001) O. Sempere Francés
- "Avant Mónica i Maica"
(M.C. - 2004) D. J. Ferrero Silvage
- "Nereidae"
(Pd. - 2005) M. Gandía Conejero
- "Paki Martí"
(Pd. - 2006) D. J. Ferrero Silvage
- "Llebeig"
(M.C. - 2010) S. Gómez i Soler
- "La Rosa dels Vents"
(M.C. - 2016) F. Sanchis Gandía
- "Posidònia"
(M.C. - 2019) R. Soriano Ureña

BUCANEROS

PRIMER TRO	Francisco Ramos Arenas
PRESIDÈNCIA	Lorena Albert Bolinches
SECRETARIA	Juan Mira Albero
TRESORERIA	Agustín Muñoz Pla
REPRESENTANT	Juan Mira Albero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa: José Vicente Revert

Esquadra "Mascarón e Infantiles"

Cap d'esquadra: Hugo Bozinakis

Esquadra "Valkirias y Garfio" - Singulars

Cap d'esquadra: Sergio Mollá

Banda de Unió Musical de Bocairent

Interpreta: "Xamarcai" de Fco. Valor Llorens

i "Chenco Pla" de Daniel J. Ferrero Silvae

Esquadra "Calavera e Infantiles"

Cap d'esquadra: Virtudes Borrell

Esquadra "69 y Veteranos / Chocolate"

Cap d'esquadra: Dani Francés

Esquadra "Pembajack y Monsters"

Cap d'esquadra: Rosario Penadés

Banda La Nova de Quatretonda

Interpreta: "De la Vila al Regall" de Daniel Juan Ferrero Silvae

i "El Cid" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

Esquadra "Trompa y Kraken"

Cap d'esquadra: Óscar Cambra

Esquadra "Cartabón"

Cap d'esquadra: Laia Reyes

Esquadra "Universal"

Primer Tro: Francisco Ramos Arenas - Concurs

Cap d'esquadra: Manolo Bellver Turégano

Agrupació Musical d'Agullent

Interpreta: "Caballeros de Navarra" d'Ignacio Sánchez Navarro

i "Creu Daurà" de Fco. Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS BUCANEROS

· "Bucaneros d'Ontinyent"

(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal

· "Lydia"

(M.C. - 1991) M. A Sarrió Nadal

· "De la Vila al Regall"

(M.C. - 1997) D. J. Ferrero Silvae

· "Javi Bucanero"

(M.C. - 2006) D. J. Ferrero Silvae

· "Veles e vents"

(M.C. - 2011) S. Gómez i Soler

· "Bucanera"

(M.C. - 2012) F. Valor Llorens

· "Avant, Micó Bucanero"

(M.C. - 2012) D. Castelló Silvestre

DADES D'INTERÉS

Fundada el 26 de setembre de 1966 ix per primera vegada en les festes de 1967. Es constitueix en principi per festers arribats de Kábilas i Marineros. Prenen el nom dels pirates que assetjaven les naus espanyoles i angleses en el segle XVIII. Estos Bucaneros van voler incorporar una nova vestimenta poc vista en esta ciutat.

Consta de barret d'ala doblada amb ploma i cinta roja, brusa blanca, pantaló negre, botes, cinturó i bossa de cuir. Duen la capa roja a l'interior i negra a l'exterior sobre un muscle i al coll els penja el típic medalló.

El vestit de diari canvia la brusa blanca per una groga mantenint pantaló, botes i cinturó.

ESTUDIANTS

PRIMER TRO	Inma Torró Bas
PRESIDÈNCIA	Patricia Conejero Salinas
SECRETARIA	Esther Gandía Barberá
TRESORERIA	Isabel Casanova Penadés
REPRESENTANT	Ricardo Enguix Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

Cristina García Soler

Esquadra: "Escrivans"

Cap d'esquadra: Ricardo Enguix Ferrero

Esquadra: "Plaer de ma vida" - Primer Tro: Inma Torró Bas

Cap d'esquadra: Saro Bordera Revert

Esquadra: "Carpe diem" - Concurs

Cap d'esquadra: Carolina Conejero Salinas

Societat Musical La Nova del Palomar

Interpreta: "Ilicitana" de José Mª Ferrero Pastor,
"La Cruzada" de Francisco José García García
i "Biscaïns d'Onil" de Miguel A. Mas Mataix

MÚSIQUES PER ALS ESTUDIANTS

- "Estudiants d'Ontinyent"
(M.C. - 1993) F.J. Sánchez Roca
- "Regnum"
(M.C. - 2000) C. Fernández Sevilla
- "Arrels"
(M.C. - 2012) F. Sanchis Gandia
- "Leonardo"
(M.C. - 2018) J.M. Ferrero de la Asunción

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1860. Després de la Capitania de 1966 i davant d'una crisi important de quantitat de components hagueren de deixar les festes algun temps. Però un grup entusiasta de festers va provocar la seua reaparició. Amb Patricia Conejero Salinas al capdavant foren la comparsa capitana l'any 2000 i marcaren la fita de que per fi una dona fóra capitana de les nostres festes. Amb este fet, van acabar amb el que, segurament, era l'últim escull que quedava per acabar de normalitzar la participació de les dones en la festa. Carregats de forquetes, culleres o llapisseres intenten donar la sensació de la rebel·lia juvenil que correspon als estudiants, però la realitat mostra una inqüestionable serietat a l'hora d'eixir al carrer.

GUSMANS

PRIMER TRO	Laura Mora Martínez
PRESIDÈNCIA	Carlos Martí Gil
SECRETARIA	Paula Cabedo Gramage
TRESORERIA	Borja del Carmen Gramage
REPRESENTANT	Sergio Pla Pastor

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions a cavall: Evarist Beneyto i Mancebo

Esquadra: "Veguers / Sidonia / Trastàmara"

Cap d'esquadra: Rafael Gandia Ferrero

Esquadra: "Xurros"

Cap d'esquadra: Miquel Gironés i Sanz

Esquadra: "Diafebus / La Balarma"

Cap d'esquadra: Jaume Ferrero Díaz

Banda de música La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Diafebus" de Saül Gómez i Soler i "Bonum Guzman" de Dani Rengel Salvador

Esquadra: "Toxins"

Cap d'esquadra: Kevin Muñoz Cortés

Esquadra: "Almadrava"

Primer Tro: Laura Mora Martínez - Concurs - Singulars

Cap d'esquadra: Paula Cabedo Gramage

Banda de música La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Apòstol poeta" de José Mª Ferrero Pastor, "La Cruzada" de Francisco José García García i "Gusmans d'Ontinyent" de Daniel J. Ferrero Silvage

DADES D'INTERÉS

L'any 1979 dos grans amics, Enrique Ferrero i Ricardo Gramage, provinents d'una altra comparsa decideixen formar la Comparsa de Gusmans. Al vestit de gala fundacional predominaven els color blanc i blau així com un casc amb llargues plomes.

Aquesta indumentària va durar poc de temps, ja que en 1986 fan un canvi de vestimenta que durarà fins al 2008. En 1994 canvien també la segona vestimenta que passa a ser d'una dalmàtica arlequinada amb quatre parts que combinen els colors verd i gris, a sobre el qual està la creu en roig que caracteritza aquesta comparsa.

En 2009 Joan Vicent Martínez i Ballester dissenya la nova indumentària de gala. S'han mantingut els colors roig i blanc i se li dona una aparença més guerrera i, al mateix temps, s'aconsegueix una major lleugeresa, eliminant-se el casc i retornant a la pica original com a arma, encara que retallada.

MÚSIQUES PER ALS GUSMANS

· "Gusmans d'Ontinyent"

(M.C. - 1989) D.J. Ferrero Silvage

· "Tres Gusmans"

(M.C. - 1995) D.J. Ferrero Silvage

· "Diafebus"

(M.C. - 1999) S. Gómez i Soler

· "Paco Martínez"

(M.C. - 2001) D.J. Ferrero Silvage

· "Bonum Guzmán"

(M.C. - 2013) D. Rengel Salvador

· "Jordi"

(Pd. - 2015) S. Gómez i Soler

CRUZADOS

PRIMER TRO	Assumpta Gil Conejero
PRESIDÈNCIA	Javier Peiró González
SECRETARIA	Janna Montés Gll
TRESORERIA	Francisco L. Gil Conejero
REPRESENTANT	Maribel Jiménez Gandía

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíó a cavall: Miguel Llin García

Esquadra "Som els que som"

Caps d'esquadra: José H. Descals Llopis i Antonio Soler Llin

Esquadra "La Paella" - Singulars

Caps d'esquadra: Ricardo Montés Oviedo, José A. Gandía Martínez i Francisco L. Gil Conejero

Unió Musical de Rotglà i Corberà

Interpreta: "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban, "Ramon Petit" de Francisco Carchano Moltó i "El Cid" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

Esquadra "Templados"

Cap d'esquadra: Vicente Bordera Gironés

Esquadra "El Mig"

Cap d'esquadra: José Rafael Montés Tortosa

Esquadra "La Podà"

Primer Tro: Assumpta Gil Conejero - Concurs

Cap d'esquadra: Assumpta Gil Conejero

Banda Artístico Cultural de Montaverner

Interpreta: "Assumpta" de Francesc Nadal Canales, "Akitània" de Saül Gómez i Soler i "Marxa dels Creuats" de José María Valls Satorres.

MÚSIQUES PER ALS CRUZADOS

- "Marxa dels Creuats"
(M.C. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "El Cruzárabe"
(Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "25 anys"
(M.C. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "Creu d'Arzuf"
(M.C. - 2003) J.R. Pascual Vilaplana
- "Odràcir"
(M.C. - 2011) J.R. Pascual Vilaplana
- "Akitania"
(M.C. - 2015) S. Gómez i Soler
- "La Llegendà d'En Ragra"
(M.C. - 2018) J.B. Santonja Espinós
- "Aegidius"
(M.C. - 2019) F. Nadal Canales
- "Assumpta"
(M.C. - 2020) F. Nadal Canales

DADES D'INTERÉS

Los actuales Cruzados aparecen en 1973, siendo su núcleo fundacional la "Peña el Ancla" de la Comparsa de Marineros. En un principio trataron de ser admitidos en la fiesta con el nombre de "Mosqueteros" pero no fue aceptado. Es de las pocas comparsas que conserva su traje fundacional, que fue diseñado por Miguel Lapiedra, por aquel entonces miembro de la comparsa y estudiante de Bellas Artes. Destaca la sencillez y la austeridad con dos tonalidades dominantes: blanco y rojo. Como distintivo presenta una única cruz en el pecho y el escudo de armas del linaje de cada cruzado bordado en la capa.

A las puertas de su 50 aniversario la comparsa cruzados la forman 73 niños no mayores de 13 años, principalmente hijos, sobrinos y nietos de los actuales Cruzados, y por 81 componentes mayores de edad que forman en cinco escuadras: Las escuadras "Som Els Que Som" y la "Peña el Mig", son las que están formadas principalmente por fundadores y componentes anexados a la comparsa desde los primeros años de existencia de los Cruzados. La escuadra "Templados", que forma desde 2011 en la comparsa y es a la que pertenece el Portaguíó de 2022. La escuadra "Penya La Paella" que desde 2004 forma de pleno derecho y este año viste en la entrada con traje de singular pertenencia de "El Molinar" (Alcoy), y por último la "Penya la Podà", la que por turno rotativo es la escuadra oficial y "Primer Tro de 2020-22" en la festera Assumpta Gil Conejero, a quien fue dedicada la marcha cristiana "Assumpta" en el ciclo de conciertos del "Mig any" de 2020 y que por primera vez, dos años y medio después, suena en el desfile de la entrada interpretada por la Banda Artístico Cultural de Montaverner, banda oficial de los Cruzados desde 1988.

CONTRABANDISTAS

PRIMER TRO	Jordi Vidal Sanz
PRESIDÈNCIA	Rafael Olcina Gramage
SECRETARIA	Ana María Piera Olives
TRESORERIA	Rosa María Sarrió Aliño
REPRESENTANT	Teresa Silvestre Morales

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa: Trini Micó Soriano i esquadra Calañé

Esquadra "Contrabando / La Fusta"

Cap d'esquadra: Cristina Olcina Gramage

Esquadra "Bandoleres" - Singulares

Cap d'esquadra: Teresa Gandía Borredá

Banda del Real de Gandía

Interpreta: "Ignacio Contrabandista" de Miguel A. Sarrió Nadal, "Ecos españoles" de Pascual Marquina Narro i "Ana Piera" d'Enrique Orquín Aleixandre

Esquadra "Tempranillo / Campanar"

Cap d'esquadra: Isabel Torró Vaello

Esquadra "Rondenyes / Pólvara"

Cap d'esquadra: Teresa Silvestre Morales

Societat musical Vila de Bocairent

Interpreta: "Ambaixadora contrabandista" de Miguel A. Sarrió Nadal, "El nostre cabo" de Miguel A. Sarrió Nadal i "Teresa Silvestre" de Mario Roig Vila

Esquadra "Bandidos / Pólvara"

Cap d'esquadra: Angel Seguí Soler

Esquadra "La Navaixa"

Cap d'esquadra: Teresa Micó Reig

Esquadra: "Tres esquadres / Pólvara"

Primer Tro: Jordi Vidal Sanz - Concurs

Cap d'esquadra: Sergio Úbeda Ortolá

Agrupació Musical "La Banda" d'Alfarrasí

Interpreta: "Paquito, el Chocolatero" de Gustavo Pascual Falcó, "Els de sempre" de Daniel J. Ferrero Silverage i "Ragón Falez" d'Emilio Cebrián Ruiz

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1861, el segon any de les nostres festes.

Prenen l'atuend típic de la Serrania de Ronda que feren famós els genets bandolers d'aquell indret. Els Contrabandistes milloraren molt i molt aquelles robes amb l'incorporació de primorosos bordats en fil d'or i lluentors, així com els "madronyos" de llana en la manta i en les polaines.

Es tracta d'una vestimenta realitzada en panilla o vellut negre i consta de marselet ricament bordat en mànegues i espatlla, jupetí interior de color, saragiell perll genoll també bordat i amb randes. Canana a la cintura i polaines de cuir o botes; camisa blanca i llaç o corbata roja. Al muscle duen una manta xeresana i el mocador al cap que es cobreix amb la muntera.

Les dones duen una variació d'este vestit que consisteix en el marselet, la falda pantaló i el barret de "Calañas" i des del 2015 el bordat de les dones és lliure.

El dissabte de festes, just abans de l'acte del Contrabando que protagonitzen amb els Mariners, ofereixen el "Ball dels Contrabandistes" en la plaça de la Concepció.

MÚSIQUES PER ALS CONTRABANDISTAS

- "Els Contrabandistes"
(M.C. - 1988) J.M. Valls Satorres
- "Els de Sempre"
(Pd. - 1992) D.J. Ferrero Silverage
- "Sergio Seguí"
(Pd. - 1996) D.J. Ferrero Silverage
- "Ignacio Contrabandista"
(Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Ambaixadora Contrabandista"
(M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "El Nostre Cabo"
(Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Ana Piera"
(Pd. - 2002) E. Orquín Aleixandre
- "Carmen"
(Pd. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Encuentros"
(Pd. - 2004) J.R. Pascual Vilaplana
- "Alfredo Capità"
(M.C. - 2004) J.B. Santonja Espinós
- "Trabuc i Navaixa"
(Fanf. - 2004) J. M. Valls Satorres
- "Ball dels Contrabandistes"
(Fanf. - 2004) E. Orquín Aleixandre
- "Pepe Guerola"
(Pd. - 2005) J.B. Santonja Espinós
- "El Señorito Cojones"
(Pd. - 2007) J. B. Santonja Espinós
- "Conxa Contrabandista"
(Pd. - 2008) M. A. Sarrió Nadal
- "Sergio Guerola"
(Pd. - 2010) M. Roig Vila
- "Teresa Silvestre"
(Pd. - 2013) M. Roig Vila
- "Bandolera"
(Pd. - 2015) M. Roig Vila
- "Rebemar"
(M.C. - 2016) D.J. Ferrero Silverage
- "Estefa"
(Pd. - 2016) D.J. Ferrero Silverage
- "Cap i Tro"
(Pd. - 2017) M. Roig Vila

FONTANOS

PRIMER TRO	Laura Sanchis Vidal
PRESIDÈNCIA	Javier Moscardó Salido
SECRETARIA	María José Garrido Ortiz
TRESORERIA	Alfredo Moscardó Salido
REPRESENTANT	José Manuel Rosa Aceta

Comparsa Fontanos

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Jaume Revert Garrido

Esquadra "Tomatierra"

Cap d'esquadra: Nacho Beneyto i Santi Tortosa

Societat Artística Musical "La Vall" de Càrcer

Interpreta: "La Cruzada" de Francisco José García García, "Pas als Maseros" de José Mª Valls Satorres i "Ramon Petit" de Francisco Carchano Moltó

Esquadra "Gamba Salà"

Cap d'esquadra: Javier Moscardó

Esquadra "Taories" - Primer Tro: Laura Sanchis Vidal - Concurs

Cap d'esquadra: Laura Sanchis Vidal

Societat Musical de Benicolet

Interpreta: "Antebellum" de Fco. Valor Llorens, "Aralk" de Fco. Valor Llorens i "Maras" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS FONTANOS

- "Fontanos d'Ontinyent" (M.C. - 1999) E. Gironès Penadés
- "Fontanos" (M.P. - 1999) T. Navarro
- "Rafa Albert, Banderer'99" (M.C. - 1999) E. Terol
- "Grifons" (Fanf. - 1999) S. Gómez i Soler
- "Antebellum" (M.C. - 2011) F. Valor Llorens
- "Llinatge" (M.C. - 2017) F. Valor Llorens
- "Maras" (M.C. - 2017) S. Gómez i Soler
- "Callaris" (Fanf. - 2017) R. Penadés Silvestre
- "K ustaa el Fontano" (M.C. - 2019) F. Sanchis Gandia

DADES D'INTERÉS

La comparsa Fontanos nace oficialmente el año 1940. Antes hubo varios intentos de creación, que se vieron truncados al estallar la Guerra Civil. Esta comparsa representa a los primeros pobladores cristianos de la ciudad, y debido a ello adoptan el nombre de Fontanos, basándose en la creencia que antiguamente Ontinyent se llamaba Fontinyent. A día de hoy es la única que ostenta el escudo del municipio en su traje.

La primera indumentaria estaba inspirada en la época de la Reconquista. El traje de gala constaba de una bata blanca, con cenefas verdes alrededor, que ostentaba sobre el pecho la gloriosa Cruz Roja que presidía las luchas de los cristianos en sus cruzadas

contra los hijos de Mahoma, llevaban capa azul como representación del agua que es el bien más puro, apreciado y abundante de estas tierras. Como armas una espada y la característica porra, maza de combate en sus luchas cuerpo a cuerpo contra las huestes de la Media Luna. Para cubrir la cabeza, usaban un casco redondo. Llevaban correajes cruzados en el pecho y sandalias marrones con calzas azules.

El segundo traje cambiaba la túnica blanca por una gris.

Este vestuario ha ido cambiando a lo largo de los años, diferentes tipos de cascos y armas han formado parte de su indumentaria, pero el traje de gala siempre ha sido fiel a los colores

iniciales de la comparsa, el blanco y el azul, colores que identifican también a la patrona de la ciudad, la Purísima.

El traje de gala actual consiste en una túnica blanca y azul hasta las rodillas, con el escudo de la ciudad bordado sobre él. Sobre los hombros llevan una cota de maila que también cubre la cabeza, y encima de ella una corona metálica con el escudo de la Orden de Montesa. Esta misma cruz es la protagonista de la capa blanca que llevan a la espalda. El traje se completa con unas botas de cuero negro y un cinto con bolsa del mismo material, que combinan con detalles metálicos. El arma actual es una espada con motivos de la ciudad.

El segundo traje cambia la túnica blanca por otra verde, con el escudo de la ciudad en el pecho, y con una capa blanca sin escudo. Abandona el casco y mantiene las botas, el

Cinturón con bolsa y la cota de maila.

Devotos de las tradiciones y costumbres de esta población, los Fontanos fueron portadores de la imagen de la Purísima en su centenario, devoción que continuó durante muchos años con la visita a nuestra patrona después de la Diana del sábado de fiestas, donde se le ofrecía una Salve. También fueron los primeros en participar en la ofrenda acompañados de los instrumentos más tradicionales, "dolçaina i tabalet".

Los boatos de sus capitanías y embajadas se han caracterizado siempre por la presencia de elementos característicos de esta ciudad a la que representan, fruto de esto es la colaboración

de la comparsa en la recuperación del "Ball dels Cavallets" y posterior donación al pueblo en el año 1999 con motivo de la celebración de su tercera embajada.

Además, cuentan es su haber que fue la primera comparsa cristiana en atreverse a vestir un traje de singular en la entrada; y que lucharon por la incorporación de la mujer en la fiesta como miembro de pleno derecho.

En sus filas formó la primera escuadra de mujeres de las Fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en el año 1989.

Actualmente, son un grupo de Festeros muy unido, que les une el amor por las fiestas y su comparsa, llevando con orgullo los colores y escudo de Ontinyent.

ALMOGÀVERS

PRIMER TRO	Javier Sanz Sabaté
PRESIDÈNCIA	Víctor Climent Ferri
SECRETARIA	José Vte. Nadal Navarro
TRESORERIA	Juan Vicent Ríos
REPRESENTANT	José Luis Sarrió Eulalia

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí a cavall

Daniel Soriano Ferri

Esquadra "Foscor" - Singulars

Cap d'esquadra: David Gisbert Rey

Unió Musical d'Atzeneta d'Albaida

Interpreta: "Veu i Ensenya" de Saül Gómez i Soler,

"Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban

i "Als rabosers d'Atzeneta" de Vicent Pérez Esteban

Esquadra "Tropel"

Cap d'esquadra: Manuel Penadés Vidal

Esquadra "Aguiluchos"

Cap d'esquadra: Marina Fernández Cepero

Esquadra "Convoi"

Cap d'esquadra: Mª Amparo Lahoz Pastor

Esquadra "Pinzell"

Primer Tro: Javier Sanz Sabaté - Concurs

Cap d'esquadra: Javier Sanz Sabaté

Banda Primitiva del Palomar

Interpreta: "Ferrer i Fester" de Begonya Sanz Díaz,

"Vanessa" de Vicent Sanchis Moreno

i "La filla del ferro" de Ferran Sanchis Gandia

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1974, ix a festes per primera vegada en 1975. Prenen el seu nom dels antics almogàvers que batallaren al costat del Rei Conqueridor.

El disseny de la vestimenta és original de l'almogàver José M. Reig Valls i ha sofert molt poques modificacions que més bé caldria dir millores. Es constitueix d'una túnica de vellut roig amb mànegues curtes que es veu rematada amb terminacions en negre. Al pit duen una àguila amb les quatre barres de la corona d'Aragó, cinturó de cuir i capa negra de vellut amb galó d'or i folrada en blanc, botes, braçalets en cuir i casc amb plomes.

El segon vestit es va canviar en 1985 substituint-se per un disseny del també almogàver Jordi Arrué tot respectant els colors beix i marró i incorporant la flor de llis i la capa.

La banda de Palomar acompanya els Almogàvers des de la seua fundació en 1974.

MÚSIQUES PER ALS ALMOGÀVERS

- "Desperta Ferro!"
(M.C. - 1986-2012) J.M. Valls Satorres
- "Fanfària"
(Fanf. - 1994) J. Barberà Fontana
- "Victoriosos tornen ells"
(Cant Coral - 1994) A. Sanchis Mompó
- "Athenais"
(M.C. - 2000) S. Gómez i Soler
- "Adalid"
(Fanf. - 2000) S. Gómez i Soler
- "La Pera"
(M.C. - 2001) S. Gómez i Soler
- "Adéu!"
(M.C. - 2006) F.J. Sánchez Roca
- "Al nostre fill"
(M.C. - 2010) A. Sanchis Mompó
- "Víctor Banderer"
(M.C. - 2012) de D. Castelló Silvestre
- "Veu i Ensenya"
(M.C. - 2012) de S. Gómez i Soler
- "Almogatén"
(Ball - 2012) de J. Sempere Azorín
- "Vanessa"
(M.C. - 2012) V. Sanchis Moreno
- "Xema Almogàver"
(M.C. - 2015) R. Mullor Grau
- "Gandia i Tropel"
(M.C. - 2015) G. Estévez i Abad
- "Preludi Almogàver"
(M.C. - 2018) B. Adam Ferrero
- "El Cant dels Almogàvers"
(Cant Coral - 2018) B. Adam Ferrero
- "Cor i Llança"
(Pd. - 2018) F. Valors Llorens
- "Baixant al Crist"
(M.P. - 2018) J. J. Barberà Fontana
- "Filla del Ferro"
(M.C. - 2019) F. Sanchis Gandia
- "Ferrer i Fester"
(M.C. - 2020) B. Sanz Díaz

ASTURS

PRIMER TRO	Valentín Pérez Vega
PRESIDÈNCIA	Javier Bas Muñoz
SECRETARIA	Francisco Muñoz Galbis
TRESORERIA	Vicent Gironés Cerdà
REPRESENTANT	Joan Martínez Silvestre

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa

José Vicente Aliaga Tormo

Esquadra "Ja hem anat 1 / La gaita" - Singulars

Caps d'esquadra: Sergio Gil Sanchis i Samuel García Navarro

Esquadra "Malastur"

Cap d'esquadra: Joan Martínez Silvestre

Esquadra "Ja hem anat 2"

Primer Tro: Valentín Pérez Vega - Concurs

Caps d'esquadra: Valentín Pérez Vega i Gabriel Ferre Campos

Unió Musical d'Aielo de Malferit

Interpreta: "Asturs d'Ontinyent" de Miguel A. Sarrió Nadal, "El Guardià" de Saül Gómez i Soler i "Creu i Victòria" de Carlos Ferri Reig

Esquadra "Aldea Gala / De tot un poc"

Caps d'esquadra: Fabián Mollá Gandía, Joan Martí Gandía i Joanvi Martínez Ballester

DADES D'INTERÉS

Naix en 1983, participant en la Ofrena de flors a la Puríssima d'aquell any com a primer acte oficial, el que la converteix en la comparsa més jove de les festes. Formada a partir de la marxa de la Peña El Trabuc de la comparsa de Chanos, intentaren ressuscitar l'antiga comparsa dels Xurros. La Junta de Festes va desestimar la petició al·legant que no entrava dins del context històric de la festa.

Prengueren el nom d'Asturs en referència explícita a eixe poble del nord de la península Ibèrica i en especial per la figura de D. Pelayo i la batalla de Covadonga.

El disseny original del trage de gala fou de Flor Azorín, el qual va patir 2 modificacions posteriors, els anys 2001 allargant la dalmàtica i el 2012 canviant el casc per una boina.

Finalment, l'any 2022 s'aprova la nova vestimenta de gala mantenint l'essència de l'anterior però buscant un aire més guerrer. Aquesta consta de malles negres, dalmàtica negra baix i peto blanc dalt, amb els castellets característics en falda i mànegues i rematats amb detalls daurats. Al pit apareix bordada la creu d'Astúries, i també duu bordats als muscles semblants a un cadenat. Finalment porten escut troquel·lat amb la creu d'Astúries a l'esquena, com a arma una dextral i també punys, botes, bossa i cinturó de cuir negre.

El segon trage és de color beix i negre el fons de la caputxa. Manté les mateixes botes, cinturó i bossa que la vestimenta de gala.

MÚSIQUES PER ALS ASTURS

- "Dama Astur"
(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal
- "Astures d'Ontinyent"
(M.C. - 1995) M.A. Sarrió Nadal
- "Covadonga"
(Fanf. - 1995) E. Orquín Aleixandre
- "Veyos Astures"
(Fanf. - 2001) E. Orquín Aleixandre
- "José"
(Pd. - 2004) M.A. Sarrió Nadal
- "Cándido, Capità Cristià"
(M.C. - 2007) D.J. Ferrero Silvage
- "Atac Astur"
(Fanf. - 2013) Raval Jussà
- "Gran Astur"
(M.C. - 2013) L. Belda Cerdà
- "Nuberus"
(M.C. - 2013) F. Sanchis Gandía
- "El Guardià"
(M.C. - 2013) S. Gómez i Soler
- "Frare i fester"
(M.C. - 2015) C. Ferri Reig
- "Arturo"
(Pd. - 2017) F. Martínez i Silvestre
- "Creu i victòria"
(M.C. - 2019) C. Ferri Reig
- "Avant Asturs, Avant"
(Pd. - 2019) M.A. Sarrió Nadal

Facebook: @astursontinyent

Twitter: @AstursOntinyent

Instagram: @astursontinyent

ARQUERS

AMBAIXADOR CRISTIÀ	José Ramón Francés Bernabeu
BANDERER CRISTIÀ	Juan Cucart Alfonso
PRIMER TRO	Javier Sanchis Cucart
PRESIDÈNCIA	Vicente Sanchis Díaz
SECRETARIA	Enrique Cambra Silvestre
TRESORERIA	María José Galiana Aleixandre
REPRESENTANT	Guillermo Martínez Sanchis

AMBAIXADA CRISTIANA

MÚSIQUES PER ALS ARQUERS

- "Arquers d'Ontinyent"
(M.C. - 1985) J.M. Valls Satorres
- "Guillem, el Seco"
(M.C. - 1994) E. Orquín Aleixandre
- "Pepe Elies, l'Arquer Cristià"
(M.C. - 1995) M. Gandía Conejero
- "Rafa Cucart"
(M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Vira d'Aliaga"
(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler
- "Arquer del Penó"
(M.C. - 2004) E. Orquín Aleixandre

DADES D'INTERÉS

"Els ballesters del Rei Jaume I"

Fundada en 1968, té el seu origen en un grup de festers de la comparsa de Mossàrabs que optà per crear una nova comparsa. Inicialment vesteixen robes d'estil "Robin Hood". En 1986 les canvien per altres més acords a l'estil clàssic de guerrer cristià.

En 2004 una comissió treballa per tal de aproparar més la seua indumentària a la història medieval. Així, l'actual vestimenta és el més semblant possible a la d'un arquer del segle XIII, concretament, a la d'un soldat ballester del rei Jaume I, els quals participen en els fets de la conquesta de València i, per tant, en la incorporació d'Ontinyent a la Corona d'Aragó.

El conjunt es basa en una túnica marró coberta per un guardapits bicolor (crema i taronja). Les manegues segueixen la línia del teixit de malla que també s'incorpora per protegir les cames i per cobrir el cap. Es completa amb cinturó, borsa, manilles i coroneta de cuir, tot decorat amb tatxons de metall. A l'esquena porten un carcaix amb fletxes i un arc, arma identificativa dels Arquers. També, s'ha col·locat en la túnica la creu original de la comparsa, i unes barres diagonals en color roig.

Com un dels elements decoratius primordials trobem les barres de la Corona d'Aragó, senyera del rei Jaume I i element identificatiu de les seues tropes així com de les viles reials, com ho és Ontinyent.

D'aquesta forma simbòlica integren la idea de pertànyer als exèrcits de la Conquesta de València amb la bandera de la ciutat, i es destaca la identificació de la comparsa amb el nostre poble.

1) **Carrossa porta-estandard.**

La torre de Alí Bufat amb el Penó a la seua part de dalt és la senyal per a que Jaume I entre a la ciutat de València. I a la part de baix, la transcripció d'aquest episodi al Llibre dels Fets.

2) Després de la campanya de Mallorca, les tropes de Jaume I s'endinsen terra a dins cap al sud del Xúquer. El poble de València acomiada als soldats com solia fer-se en aquella època, amb festa i alegria.

3) **Esquadra de Gala. Cabo: Raül Mollà (concurs).**

4) **Banda Unió Musical de Confrides "Aitana":** "Aralk" de Francisco Valor i "Biscains d'Onil" de Miguel Ángel Mas Mataix.

5) **Campament militar.**

Ací podem vore com era la vida dels soldats aragonesos durant els setges a les principals ciutats musulmanes: el descans i l'entrenament a la espera de les ordres per a entrar a les viles musulmanes.

6) **Esquadra Torre de marfil. Cabo: Juan Plaza Sánchez.**

Veiem una esquadra de soldats a punt per a entrar en batalla.

7) **Banda Tot per la música d'Ontinyent:** "Tabal i Saragüells" de Mario Roig i "Mai Sabel" de Francisco Valor.

8) **Carrossa ermita.**

L'ermita de san Bertomeu, l'únic que queda de l'antic castell d'Almiçra, serà testimoni de la firma del tractat entre Jaume I i Alfons de Castella per tal d'acabar les lluites entre els dos regnes en la frontera castellano-aragonesa.

9) **Ballet Masters.** El tractat de Almiçra.

Els soldats aragonesos defenen les seues posicions davant la intenció dels soldats castellans de conquerir terres que en principi son per a Aragó per tal d'arribar a la Mediterrània. Totes aquestes lluites pararan en el moment en que es signe el 26 de març de 1244 el Tractat d'Almiçra.

10) **Grup de percussió, dolçaines i metall "La Colla":** "Inmortal" de Francisco Valor.

11) **Cavall batedor. Gonzalo Tormo Santoja.**

12) **Esquadra Rodrigo Liçana. Cabo: Jorge Campos Micó.**

Un cavall batedor obri pas a l'esquadra de ballesters que, a les ordres de Rodrigo Liçana, entra el dia de pentecostes a la ciutat de Xàtiva després de 5 mesos de setge. És una de les primeres conseqüències de la firma del Tractat. Xàtiva passa a formar part del Regne de València.

13) **Banda Instructiva Musical d'Alfarrasí:** "Mossàrabs i Alfarrasí" de Jose Mª Valls i "Barranc del sinc" de Rafael Mulla.

14) **Favorita. Infanta Violant.**

Una vegada signat el Tractat, la filla de Jaume I, la infanta Violant d'Aragó, ha de viatjar a Castella per tal de complir amb el seu compromís matrimonial amb l'infant Alfons. La infanta va escortada per una guarnició dels millors soldats de la Corona d'Aragó.

15) **Esquadra donzelles Infanta Violant. Cabo: Noelia Javier Soler.**

Aplega ara una esquadra amb les donzelles que acompanyen la infanta en el seu viatge cap a Valladolid.

16) **Esquadra dames Reina Violant. Cabo: Rita Sanchis Torró.**

Esquadra amb les dames de la cort de la reina Violant, que també acompanyen la infanta, però esta vegada, fins la frontera amb Castella.

17) **Banda Unió Musical Contestana: "Sala i Soler" i "Xamarcai" de Francisco Valor.**

18) **L'arma més letal.**

En una època on la lluita era cos a cos, arriba el moment de retre homenatge a la millor arma de guerra que podria tindre un soldat: el cavall. Veiem una montura de doma a peu i, just darrere, dos cavalls frisons degudament engalanats que son les montures de l'ambaixador i del banderer.

19) **Càrrecs i escolta. Cabo: Joan Cucart Sanchis.**

Arriben ara setze soldats vinguts d'Aragó, de Navarra i dels Comptats Catalans per protegir la vila d'Ontinyent després que Llop de Bailló i Artal de Foces, als que acompanyen, prenguen possessió d'ella en nom de Jaume I i la Corona d'Aragó.

20) **Cercle Musical Primitiva de Albaida: "L'ambaixador cristià" de Rafael Mullor i "Signum" de Saül Gómez.**

21) **Ballet Masters. Revolta de la Vall de Gallinera.**

Han passat uns anys de convivència pacífica però hi ha un cabdill musulmà a la zona del Comptat que trençarà eixa tranquil·litat. És Al-Azrak. Este ballet representa una de les revoltes musulmanes més properes a la nostra terra: la de la Vall de Gallinera.

22) **Esquadra Baynia Kadil. Primer Tró. Cabo: Javier Sanchis Cucart.**

Ens trobem ja al 1258. Setze aguerrits soldats ontinyentins tornen de la batalla del Benicadell, on, per fi, han aconseguit derrotar Al-Azrak i provocar el seu desterrament cap a terres de Granada.

23) **Banda Agrupació Musical d'Ontinyent: "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban i "Aragonesos 99" de Daniel Ferrero.**

ENTRADA MORA

FESTES D'INTERÉS TURÍSTIC NACIONAL

ONTINYENT

MOROS

RIS-

TAÑOS

☾ + ☼

26
D'AGOST
DE
2022

Societat de Festes
del Santíssim Crist de l'Agonia

Ajuntament
Ontinyent

COMUNITAT
VALENCIANA

Alfred Quiró

kapitalia.net
inmobiliaria

*¡Vendemos tu
casa en 60 días!*

ORDRE ENTRADA **MORA**

1

Mudéjares

Capitania Mora

Benimerins

7

2

Mossàrabs

Abencerrajes

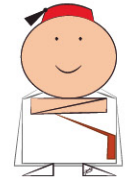
8

3

Taifas

Kábilas

9

4

Moros Berberiscos

Moros Espanyols

10

5

Moros Marinos

Saudites

11

6

Chanos

Omeyas

Ambaixada Mora

12

Organitza:

Col·labora:

MUDÉJARES

CAPITÀ MORO	Alberto Climent Malpartida
PRIMER TRO	Juan José Lliso Bartual
PRESIDÈNCIA	Carlos Sarrió Mora
SECRETARIA	Juan José Lliso Bartual
TRESORERIA	Gabriel Vidal Vilaplana
REPRESENTANT	Santiago García Bayo

CAPITANIA M O R O A

MÚSIQUES PER ALS MUDÉJARES

- "Ovana"
(M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor
- "Mudéjares de Ontinyent"
(M.M. - 1975) J.M. Ferrero Pastor
- "Pepe Brusa"
(M.M. - 1984) J.M. Ferrero Pastor
- "Mesón 1987"
(Pd. - 1987) D.J. Ferrero Silvae
- "Climent"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvae
- " Sakran"
(M.M. - 1992) D.J. Ferrero Silvae
- "El Colze"
(M.M. - 2004) R. Garcia i Soler
- "J.J. Cervino"
(M.M. - 2014) S. Gómez Soler
- "Mudayyan"
(M.M. - 2017) R. Penadés Silvestre
- "Als perillous Turégano"
(Pd. - 2017) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La Comparsa Mudéjares, como tantas otras de las que desfilan en Ontinyent, surgió de la unión de varios festeros pertenecientes a otras tantas comparsas: los Omeyas, los Kábilas y un arquero; y un gran grupo de gente muy diversa que no pertenecía a ninguna comparsa. El once de febrero de 1975 se solicitó formalmente a la Sociedad de Festeros la inscripción de la nueva comparsa, y en las fiestas de ese año ya desfilaron formando parte del bando moro.

El traje que lucen los Mudéjares fue diseño del Mudéjar ya fallecido Fernando Cambra y consiste en un sayal o chilaba de sarga-gabardina color hueso, una capa de tergal tejido a la plana y color verde y con un dibujo árabe mudéjar en la capucha, ancha, que cae sobre la espalda, gorro en forma de turbante de tergal y seda, y colgando un velo negro de gasa. Como traje de diario se adoptó la chilaba de satén, con tejido de tergal-algodón y a rayas marrón y crudo. De calzado, babuchas apuntadas en verde vivo y con filigranas para el traje de gala, y marrones lisas para el de diario; éste último se remata con fez color naranja y bolsa de piel.

La Comparsa Mudéjares, es una comparsa en continua evolución y crecimiento que se refleja en la gran cantidad de nuevas incorporaciones, sobre todo de gente joven, que se siente atraída por el carácter acogedor y desenfadado que nos caracteriza, encauzado en el respeto y la formalidad, aunque huyendo de encorsetamientos.

<http://mudejares.org/>

<http://es-la.facebook.com/comparsamudejares.ontinyent>

ABR BAND: IKAT

Sinopsis histórica de la Capitanía Mudéjar de 2022

La capitanía mudéjar se basa en hechos históricos. En concreto, en las relaciones comerciales que se desarrollaron en época musulmana en el antiguo *Hisn Untinyân* (Ontinyent) y las vinculamos con Abdalá, el nombre con el que el literato J.J. Cervino denomina al capitán en el texto de las Embajadas.

La documentación de la época muestra que, con anterioridad a la llegada del rey Jaime I, existía en Ontinyent una notable producción textil. Se fabricaban tejidos mediante técnicas ancestrales como la de atar los hilos y se confeccionaban paños con los que se elaboraban velas triangulares para los *dhow*, unas embarcaciones de bajo calado, cuyo velamen les permitía navegar sin remos independientemente de la dirección del viento. Parte de esta producción de paños y tejidos era exportada a través del puerto de Denia a otros reinos musulmanes.

Recientemente se descubrieron en Ontinyent unas monedas acuñadas en Samarkanda en el XV, el mismo siglo en el que Ruy González de Clavijo, embajador del rey de Castilla, visitó aquel lejano país en embajada.

En la actualidad el antiguo imperio timúrida con capital en Samarkanda pertenece a Uzbekistán, único país del mundo en el que aún perdura la técnica ancestral de tejeduría conocida por *abr band*, es decir, atar los hilos, llamado popularmente *ikat*.

Entendemos que existió una relación comercial entre la actividad textil de Ontinyent y aquellos centros uzbekos de producción de tejidos. Por ello, hemos inspirado el guion de la capitanía en tan característico tejido, uniendo su producción y la cultura de aquel territorio con el rico y antiguo patrimonio textil de nuestra ciudad.

Por tanto, aquellas ancestrales técnicas textiles y la civilización que las desarrolló serán el punto de conexión entre los distintos bloques que conforman el boato de la capitanía mudéjar. A excepción -claro está- de la escuadra de gala de la comparsa, que viste nuestro característico traje.

La estructura de la capitanía la conforman diez bloques que representan una ciudad del antiguo imperio timúrida, actual Uzbekistán. Las urbes musulmanas estaban rodeadas por un lienzo de muralla que encerraba las casas y la ciudadela que, a su vez, estaba protegida por un segundo muro. En la ciudadela se emplazaban los palacios y harenes del emir y las viviendas de los dirigentes y nobles, así como las de aquellos que eran protegidos por el gobernante.

Capitanía Mora - Mudéjares 2022

1.- Banderines y lanceros de la peña **Ali Ben Bufat** inician la capitanía. Portaguión: **Rafa Plá Tormo** desfila montado en dromedario. Los siguen el pueblo llano, que se reunía en la plaza principal alrededor de la mezquita y de la madraza con sus cúpulas de característico color turquesa. Danzan y reparten regalos entre el público celebrando nuestra cuarta capitanía mora. Forman parte del pueblo: niños y mujeres mudéjares, el **Ballet Amateur de Ópera** y las escuadras de Fergana, peña **Al-Sobao**, cabo de escuadra concurso **Andrés Navalón Insa**, y de Uzbekos, peñas **Milk** y **Ali Oli**, cabos de escuadra **Germán Vidal Giner** y **Gemma Ureña Terol**. La **Agrupació Musical La Nova de Quatretonda** y el **Coro Oscar Esplá**, el Coro Capella de l'Assumpció de Castalla y Metales SM la Alianza de Mutxamel interpretan Aben Humeya de José Melchor Gomis (célebre compositor ontinyentino del s. XIX), que forma parte de la *Suite Mudéjar* de **Saül Gómez**, y las marchas moras *Ana María* de Saül Gómez y *l'Entrà dels Moros* de Camilo Pérez Monllor.

2.- El **Ballet Masters** ejecuta su baile representando el tejido y la industria textil que vincula Ontinyent con Uzbekistán y que da nombre a la capitanía. La **Banda Primitiva de El Palomar**, **La Colla de Ontinyent** y **Batukem de Ontinyent** interpretan *Fergana*, incluida en la *Suite Mudéjar*, creada expresamente para la capitanía por el compositor **Saül Gómez**.

3.- Los más jóvenes de la comparsa Mudéjares de las peñas **Despeña**, **A Bailar**, **Al Tramús**, **Al Karrer** y **Al que ve** forman el batallón *Alam Mudéjar* -bandera mudéjar- que da escolta al espléndido minarete Kalyon de la mítica

y hermosa ciudad de Bujará. Cierra el batallón la escuadra **Arrere**, cabo de escuadra **Alberto Vidal Vilaplana**. Los acompaña musicalmente **La Xafigà de Muro**, que interpreta *Alam Mudéjar* marcha mora militar que forma parte de la *Suite Mudéjar* obra de Saül Gómez.

4.- Los Guardianes, que dan paso a la Ciudadela del Emir, integran la tradicional escuadra de negros. Peñas **Perill** y **Borrachins**, cabo de escuadra **Enrique Micó Turégano**; cabo batidor **Guillermo Melià Calderón**. La **Banda Primitiva de Albaida "El Gamell"** interpreta *Centenari mudéjar* de José Mª Valls y *Penya Cadell* de Francisco Esteve.

5.- Entramos en la Ciudadela del Emir acompañando a la embajada del castellano Ruy González de Clavijo (1403) y a las escuadras de Diwan, cuerpo gubernamental de alto rango y de Magundai -la última familia real gobernante en Bujara-. Peña **Tot per l'aire**, cabos de escuadra **Pablo LLuch**, **Gonzalo Gandía** y **John Aliaga** y Peña **Lo que siga**, cabos de escuadra **Rafa Muñoz**, **Carlos Guerola** y **Tomás Montava**. La **Societat Musical La Lira de Quatretonda**, interpreta las marchas moras *Llanero* i *President* de José Albero Francés y *Guardia Jalifiana* de José Pérez Vilaplana.

6.- Un séquito infantil precede a las favoritas del capitán: su esposa **Cristina Soriano Ureña** y sus hijas **Carla** y **Marta**. Junto a ellas desfila la escolta femenina. La **Unión Musical Contestana** interpreta *Samarkanda*, marcha mora que forma parte de la *Suite Mudéjar* obra de Saül Gómez.

7.- El **Ballet Ópera** nos traslada al gabinete de astrología del emir Ulugh Beg, que en 1437 determinó la longitud del año sidéreo. El **Grup de Percusió i Dolçaines la Colla d'Ontinyent** interpreta *Ulugh Beg*, pieza musical de la *Suite Mudéjar* obra de Saül Gómez.

8.- La Guardia del Emir forma la escuadra de blancos. Peñas **Miura** y **Colze**, cabos de escuadra **Miguel Ángel Vidal**, **Rosendo Revert** y **Rafí Cambra**. Cabo batidor **Tono Revert**. La **Agrupación Musical Santa Cecilia de Castalla** interpreta *Moros Verdes* de Manuel Sagi, **Jamalajam** de José Ferrándiz y *Moro del Cinc* de Rafael Giner.

9.- Un ondear de banderas anuncia la anhelada llegada del capitán moro, **ALBERTO CLIMENT MALPARTIDA**, que representa el papel de Abdalá. En los versos escritos por el literato J.J. Cervino aparece mencionado como "*Rey potente, Abdalá, de Dios querido/ amado del profeta, el sabio, el grande!*".

El caudillo de las huestes musulmanas llega con la fuerza del Emir Amur Temur, el Gran Tamerlán. El fundador del imperio timúrida extendió sus dominios desde la península arábiga hasta la India, Rusia y Turquía con capital en la bella Samarkanda. Lo acompaña la escolta, formada por la peña **Otilio** y amigos. La **Agrupación Artística Musical "El Trabajo" de Xixona** interpreta *Abdalá*, marcha mora perteneciente a la *Suite Mudéjar* creada para la capitania por Saül Gómez.

10.- Cierra nuestra representativa capitania mora de 2020-2022 la escuadra del primer tro, **Juan José Lliso Bartual**, acompañado por la peña **Fundaors**, cabos de escuadra **Juanjo Lliso**, **Paco Soler** y **Manolo Sanz** y cabo batidor **Javi Jordá**. Visten el característico traje de gala diseñado en 1975 por el artista Fernando Cambra. La **Unión Musical de Atzeneta de Albaida** interpreta *Al Jullisba* de Vicente G. Casanova, *Juanjo* de Francisco Esteve Pastor y *Als Berebers* de José Pérez Vilaplana.

MOSSÀRABS

PRIMER TRO	Francisco Rodríguez Manzaneque Reyes
PRESIDÈNCIA	Joaquín Gil Bayo
SECRETARIA	Jordi Gil Gironés
TRESORERIA	Alberto Genovés Arques
REPRESENTANT	Joaquín Tormo Reig

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa:

Sergio Alcaraz Reig

Esquadra "Faisar"

Cap d'esquadra: Lucía Insa Calabuig

Esquadra "Habibi"

Cap d'esquadra: Miriam Albuixech Cambra

Esquadra "Arbellar"

Cap d'esquadra: Isabel Úbeda Soler

Unió Musical Belgidense

Interpreta: "Marxa del Centenari" d'Amando

Blanquer Ponsoda i "Als Moros Vells" de

Jaume F. Ripoll Martins

Esquadra "Sefardins"

Cap d'esquadra: Aitor Rius Calabuig

Esquadra "Caftan"

Cap d'esquadra: Raquel Revert Sanchis

Esquadra "Sable i Trabuc" - Singlars

Cap d'esquadra: Jordi Gil Gironés

Ateneu Musical de Rafelguaraf

Interpreta: "Als Berebers" de José Pérez

Vilaplana, "Moros Españoles" de José Pérez

Ballester i "El President" de Miguel Picó Biosca

Esquadra "Xeus"

Cap d'esquadra: José Pedro Jordà Pla

Esquadra "Samarros / Jábals"

Cap d'esquadra: Noemí Córdoba Hualde

Esquadra "Pit'os"

Cap d'esquadra: Vicent Belda Ferrer

Esquadra "Imposibles" - Singlars

Cap d'esquadra: José Úbeda Torró

SEM Santa Cecília de l'Ollería

Interpreta: "Ana María" de Saül Gómez i

Soler, "Cavall de foc" de José Rafael Pascual

Vilaplana i "Sisco-Penya el pou" de Daniel J.

Ferrero Silvae

Esquadra "L'Espingarda / Saqqarah"

Cap d'esquadra: José E. Prieto Albuixech

Esquadra "Hardges"

Cap d'esquadra: Carmen Canales Cantó

Esquadra "Arreu" - Singlars

Cap d'esquadra: Vicente Sarrió Aliño

Societat Ateneu Musical de Cocentaina

Interpreta: "Al Wazir" de Saül Gómez i Soler,

"Paco el Chollat" de Daniel J. Ferrero Silvae i

"Juanjo" de Francisco Esteban Pastor

Esquadra "Rebot"

Cap d'esquadra: Juan S. Barber Sanz

Esquadra "Jalapeños / Muwaixaha"

Cap d'esquadra: Andrés Micó Soriano

Esquadra "Borsalinos"

Cap d'esquadra: Javier Mira Soriano

Esquadra "Ale-maneta"

Primer Tro: Francisco Rodríguez Manzaneque

Reyes - Concurs

Cap d'esquadra: José Juan Fuster Micó

Agrupació Musical d'Ontinyent

Interpreta: "Sakasik" de Saül Gómez i Soler,

"Moros Verds" de Manuel Sagi Echevarría, "El

Kábila" de José Mª Ferrero Pastor i "Kapytan"

de Saül Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Comparsa fundada l'any 1948 per un grup d'amics provinents majoritàriament del món fester. Amb el pas dels anys s'ha convertit en la comparsa més nombrosa de les nostres Festes. D'ella han eixit festers per formar altres comparses com ara els Saudites o Arquers.

El vestit de gala de la comparsa està format per un fes roig amb turbant blanc d'estil venecià i una bata blanca fins a meitat cama que es cobreix amb un jupetí blau amb ribets grocs, adornat amb dues llunes daurades davant i una darrere. Complementen la indumentària una faixa blava amb ratlles roges i grogues amb dos serrells trenats que pengen d'ambdues cames i una capa ratllada blanca i marró amb caputxa. El vestit s'adorna amb collar i braçalets metàl·lics daurats, sarró de cuir i una espingarda de fusta i metall al muscle. El calçat són unes sabates blaves amb l'empenya groga adornada i uns calcetins alts blancs.

La segona indumentària consta de gel-laba blanca amb franques verticals en marró amb caputxa, un fes roig, sarró de cuir, babutxes blanques de punta açada i calcetins alts blancs.

MÚSIQUES PER ALS MOSSÀRABS

- "Mozárabe Revert"
(M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige"
(M.M. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Mozárabes 1960"
(M.M. - 1960) J.M. Ferrero Pastor
- "Quinze Moros"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvae
- "El Cruzárabe"
(Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "Jorsa"
(M.M. - 1991) M.A. Sarrió Nadal
- "Els Mossàrabs"
(M.M. - 1997) F. Cerdà Albiñana
- "Saqqarah"
(M.M. - 1997) D.J. Ferrero Silvae
- "Mozarabia"
(Fanf. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "La Danza del Fuego"
(Ballet - 1997) C. Ferri Reig
- "Bisbe Mossàrab"
(Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Atarfe"
(M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Dimni"
(Ballet - 2003) S. Gómez i Soler
- "Als Xeus"
(M.M. - 2007) J. Ferrero - C. Fernández
- "Youssef"
(M.M. - 2007) J. Barberà i Fontana
- "Alderaban"
(Ballet - 2009) S. Gómez i Soler
- "Jel-las"
(M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Shukran"
(M.M. - 2011) S. Gómez i Soler
- "Manela"
(M.M. - 2012) D. Castelló Silvestre
- "Sable i Trabuc"
(M.M. - 2013) V.G. Casanova Martínez
- "Ses Bayrak"
(M.M. - 2015) E. Alborch Tarrasó
- "Alonso, mestre filaner"
(M.M. 2015) F. Sanchis Gandia
- "Padmin"
(Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Angius"
(Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Almurabae"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Yehudai"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler
- "Al-Musta'rib"
(M.M. - 2019) R. Penadés Silvestre
- "Nasrani"
(M.P. - 2019) X. Gandia Navarro
- "Laura Mossàrab"
(M.M. - 2021) E. Rodríguez-Llorens

Facebook: @mossarabsontinyent

Twitter: @mossarabs1948

TAIFAS

PRIMER TRO	Jesús Sayas Ortiz
PRESIDÈNCIA	Jorge Martí Durá
SECRETARIA	Pedro Antonio García Bayo
TRESORERIA	José García Morales
REPRESENTANT	José Vicente Serna Revert

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Miguel Torró González

Esquadra "Trabukeres / Descontrol"

Cap d'esquadra: Silvia Soler Vidal

Esquadra "La Tajha"

Cap d'esquadra: Ana Ferrero Figuera

Unió musical Santa Cecília de Canals

Interpreta: "Llanero i President" de José Albero Francés,
"El negro Sansón" de Miguel Picó Biosca i "Siltai" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Santa Sede / Sable / Da Xavo"

Cap d'esquadra: Pepe Bas i Terol

Esquadra "Yamir / Garbell"

Cap d'esquadra: Javier Mollá Torró

Esquadra "L'astrossa"

Cap d'esquadra: Pablo Penadés

Agrupació Musical d'Agullent

Interpreta: "Aligeaba Spyros" de Vicent Pérez Esteban
i "Marxa del Centenari" d'Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "Trakeltery / No me l'aigües"

Cap d'esquadra: Vicent Soler Espí

Esquadra "Arrere / Al-lio"

Cap d'esquadra: José Pastor Olcina

Esquadra "La porra / El desastre"

Primer Tro: Jesús Sayas Ortiz - Concurs

Cap d'esquadra: Jesús Sayas Ortiz

Unió Musical Santa Cecília de Barxeta

Interpreta: "Guardia Jalifiana" de José Pérez Vilaplana
i "Reige" de José María Ferrero Pastor

MÚSIQUES PER ALS TAIFAS

· "Taifes 98"

(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage

· "Opus 14"

(M.M. -) R. Benavent Maiques

· "Trakeltery"

(M.M. - 2014) S. Gómez i Soler

· "Siltai"

(M.M. - 2017) S. Gómez i Soler

· "Perlàssia"

(Pd. - 2022) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

L'any 1975, dos grups de festers de les comparses Mariners i Saudites, decidiren dur endavant el repte de fundar una nova comparsa, jove i dinàmica: TAIFAS. Fernando Cambra va ser l'encarregat de dissenyar el vestit de gala de la comparsa.

La vestimenta consta de turbant en blau i blanc, túnica blava brodada en or, capa blanca també brodada en or, faixa en colors blau, blanc i or, babutxes blaves i calçetins blancs. La roba de diari, consta de gil.laba blau celest i babutxes blaves, barret de fes en blau i bossa de cuir.

Va ser l'estiu de 1976 quan la comparsa va nàixer a les festes de Moros i Cristians d'Ontinyent, i des d'aleshores ja hem ostentat tres Capitanies i dos Ambaixades.

També cal destacar les dos marxes mores dedicades a la comparsa: Opus 14 de Rafael Benavent Maiques i Taifes 98 de Daniel J. Ferrero Silvage amb motiu de la capitania d'aquell any.

L'any 2014 el Taifa Saül Gómez i Soler dedica la marxa mora "Trakeltery" a l'esquadra del mateix nom i a la qual pertany.

L'any 2017 van estrenar la marxa mora "Siltai", obra de Saül Gómez i Soler, dedicada a la Primer Tro d'eixe any Silvia Soler.

MOROS BERBERISCOS

PRIMER TRO	Jesús Bordera Revert
PRESIDÈNCIA	Jesús Bordera Revert
SECRETARIA	Inma Gandía Mollá
TRESORERIA	Alfonso Soler Bas
REPRESENTANT	Miguel Calabuig Ribera

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí a bord d'un vaixell xabec berberisc: Àngel Montés Martínez

Esquadra "Pitufos": Cap d'esquadra: Jesús Vidal Martínez

Esquadra "Cego" - Singulars: Cap d'esquadra: José Enrique Enguix Casanova

Agrupació Musical d'Agullent

Interpreta: "Voluntat de fer" de José Pérez Vilaplana, "Als xaparros" de José R. Pascual Vilaplana i "Als Chopaors" de Daniel J. Ferrero Silvae

Esquadra "Al-xamar": Cap d'esquadra: Mario Penadés Morán

Esquadra "Cabellera": Cap d'esquadra: Toni Perigüell Penadés

Esquadra "El Colpet" - Singulars: Cap d'esquadra: Iván Aliaga

Unió Musical Sant Diego de Llocnou d'en Fenollet

Interpreta: "Aligeaba Spyros" de Vicent Pérez Esteban, "Ropería Ximo" de Francisco Valor Llorens i "Ben al Sahagui" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Meninfot": Cap d'esquadra: Miguel Calabuig

Esquadra "Anaragates": Cap d'esquadra: Xavier Perigüell Laporta

Esquadra "Califa / Tajao" - Singulars: Cap d'esquadra: José Ramón Horcas

Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent

Interpreta: "Xubuc" de José R. Pascual Vilaplana, "Quinze moros" de Daniel J. Ferrero Silvae i "Millenium" de Marcos Gandía Conejero

Esquadra "Bereberes": Cap d'esquadra: Marta Bordera Mollá

Esquadra "Les Primeres": Cap d'esquadra: Mª José Ferrero

Esquadra "Veteranos": Cap d'esquadra: Salvador Tormo García

Esquadra "Barbarroja / Tamasheq"

Primer Tro: Jesús Bordera Revert - Concurs

Cap d'esquadra: Jesús Bordera Revert

Agrupació Artística Musical del Real de Gandía

Interpreta: "El Berberisch" de José Mª Ferrero Pastor, "Marxa del Centenari" d'Amado Blanquer Ponsoda i "Sakasik" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS MOROS BERBERISCOS

· "El Berberisch"
(M.M. - 1961) J.M. Ferrero Pastor

· "Imposibles"
(Pd. - 1976) J.M. Ferrero Pastor

· "Torró Capità"
(M.M. - 1987) J.M. Valls Satorres

· "Moros Berberiscos"
(M.M. - 1989) M. Gandía Conejero

· "Millenium"
(M.M. - 1999) M. Gandía Conejero

· "Al - Jomel"
(M.M. - 2005) J.C. Sempere Bomboí

· "Sendra"
(M.M. - 2011) D. J. Ferrero Silvae

· "Veins de la plaça"
(Pd. - 2011) Á. Rodríguez

· "Sayf"
(M.M. - 2012) F. Sanchis Gandía

· "Peri"
(M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre

· "Alnajar"
(M.M. - 2019) C. Ferri Reig

· "Jesús Bordera"
(Pd. - 2022) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Apareixen en les festes d'Ontinyent per primera vegada en 1920 i en origen va intentar aglutinar el gremi de sabaters locals. El primer esbós de vestimenta el feu l'artista ontinyentí Carlos Tormo «Carlets».

En essència les robes dels Berberiscos no han patit variacions i consten de dalmàtica blanca amb serrell en marró i passamaneries, faixa ampla en color verd i barret-turbant amb capellina. Duen capa i les sabates també són de color verd. Este vestit es complementa amb els tradicionals «ferros» que són el collar i els braçalets i per últim l'espingarda.

La roba de diari és una gel-laba a ratlles sobre fons en gris i el tradicional barret de fes.

MOROS MARINOS

PRIMER TRO	Vicente Juan Rubio Tortosa
PRESIDÈNCIA	José Enrique Mollá Sanchis
SECRETARIA	Antonio Soriano Morant
TRESORERIA	Josep Manel Minsut Silvestre
REPRESENTANT	Francisco Camacho Güeto

ORDRE DE DESFILADA

Portuguesos en la fragata **Almanzor**. Vicente Tortosa Torró, "el Melero"

Esquadra "La branca" - Gastadors. Cap d'esquadra: Ramón Cucart Guerola

Esquadra "L'Autentica". Cap d'esquadra: Cristian Donat Revert

Esquadra "Benarrai" - Singulars. Cap d'esquadra: Alba Ribera Ferre

Unió musical d'Albaida "L'aranya"

Interpreta: "Tughra" de Saül Gómez i Soler, "Paco el Chollat" de Daniel J. Ferrero Silvae i "J.J. Cervino" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Al-ijera". Cap d'esquadra: Claudia Pérez Mullor

Esquadra "Maharajá". Cap d'esquadra: Alicia Pérez Sanchis

Esquadra "El Porronet". Cap d'esquadra: Fran Cerdá Ribera

Esquadra "Almanzor" - Singulars. Cap d'esquadra: Joaquín Torró Insa

Banda Primitiva de Palomar

Interpreta: "No ho faré més" de Vicent Català Pérez, "Torró capità" de

José Mª Valls Satorres i "Juanjo" de Francisco Esteve Pastor

Esquadra "Cantera / Campana / Nemanant". Cap d'esquadra: Laura Cucart Guerola

Esquadra "El Garrot". Cap d'esquadra: Rafa Reig Tortosa "El Trier"

Esquadra "El Turco / La Sensenom". Cap d'esquadra: Roberto Donat Pascual

Esquadra "La Pala". **Primer Tro: Vicente Rubio Tortosa - Concurs**

Cap d'esquadra: Vicente Rubio Tortosa

Banda Simfònica d'Ontinyent "Tot per la Música"

Interpreta: "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana, "Sisco - Penya el Pou" de Daniel J. Ferrero Silvae i "Als Ligeros" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

DADES D'INTERÉS

Nascuda el 1865 amb la idea d'oposar una flota sarraïna a la cristiana en el combat naval en les aigües del riu Clariano, van tripular una nova fragata, anomenada "Almanzor", en record del temible i victoriós guerrer Muhammad Ibn Abi Amir, conegut com al-Mansur, "El Victoriós". Adquirida possiblement amb els fons aportats pels integrants de la Junta Directiva de Festes, del Casino "El Porvenir" o dels membres de la pròpia filada.

La seua participació va quedar relegada per a l'any següent a causa del còlera morbo. La nova filada, sota la denominació de Moros Marinos, forjada a la seu del Casino de "El Porvenir", vingué a engrandir les hosts sarraïnes amb un abillament "a lo turco" i portant polides pales de fusta. Quedà configurada per gents rellevants, d'alt poder econòmic, integrants i simpatitzants del partit conservador, la relació de les quals continua amagada entre les costures de la nostra història.

Durant poc més de segle i mig, passen triomfants per carrers i places a la diana i en l'entrada als acords de pasdobles i marxes mores i en els seus inicis de marxes militars; en el sacrifici de la missa i en la processó, emplen el ritu que des de 1860 porta a convertir Ontinyent en cristiana i mora.

En el transcurs de molts anys, acompanyats de la música, van mostrar la bellesa de la seua desapareguda dansa, registrada a la premsa al llarg dels segles XIX i part del XX, i de manera singular en l'Exposició Regional de València (1909). De la mateixa manera que l'enyorada "Nit del Riu", regalada de goigs i divertiments, en que el protagonisme que posseïa la fragata "Almanzor", al costat de la cristiana "Méndez Núñez", ornada i il·luminada a la veneciana i arrossegades per mules, navegaven en les aigües del riu Clariano per fer seues les escenes històriques lligades al mar, rememorant temps passats en els que s'acudia a defensar les nostres costes dels atacs de pirates berbers i tunisians.

Solcant els mars de la festa, els moros marinos han guiat en infinitat d'ocasions les hosts sarraïnes, porten i custodien l'ensenyà amb el creixent de lluna i declamen els grandiloqüents versos de l'ambaixada des de la coberta de la fragata, on velles i noves generacions de moros marinos hissen en la seua proa tots els seus volers i il·lusions entre dies captivats per un poble i la seua gent.

MÚSIQUES PER ALS MOROS MARINOS

· "Moros Marinos"

(M.M. - 1942) L. Buades Roca

· "Norma Garen"

(M.M. - 1988) M. Gandia Conejero

· "Pla El Panader"

(M.M. - 1992) J. E. Canet Ferri

· "El Turco d'Ontinyent"

(M.M. - 1997) M.A. García Boscá

· "Moros Marinos"

(M.M. - 2005) J. Ferrero Forcada

· "Ibn Al-amn (al meu cosí)"

(M.M. - 2006) P. Sanchis Ferràndiz

· "Els Triers"

(M.M. - 2006) D.J. Ferrero Silvae

· "Sharaf-Abi"

(M.M. - 2009) J.A. Boluda Ponce

· "Nit del Riu"

(M.M. - 2011) E. Alborch Tarrasó

· "Sheik"

(M.M. - 2012) E. Orquín Aleixandre

· "Mahfilla"

(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler

· "Tughra"

(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler

· "Indra Mare"

(Ballet - 2018) X. Gandia Navarro

CHANOS

PRIMER TRO	José Antonio Moreno González
PRESIDÈNCIA	Juan Luis Úbeda Morales
SECRETARIA	Francisco Javier Gisbert Soriano
TRESORERIA	Francesc Tortosa Llin
REPRESENTANT	José Daniel Silvage Sanchis

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa:

Víctor Martí Peralta i **esquadra "La Castanyà"**

Esquadra "Barbacana"

Cap d'esquadra: Miguel Tormo Úbeda

Esquadra "Centenari"

Cap d'esquadra: Samantha Sanchis Vidal

Unió musical d'Albaida, l'Aranya

Interpreta: "Als Ligeros" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán i "Xavier el Coixo" de José Rafael Pascual Vilaplana

Esquadra "Pam i mig / Aila"

Cap d'esquadra: José Luis Belda Rovira

Esquadra "Palikès / Basca / Xoneta"

Cap d'esquadra: Lucas Mollá Muñoz

Esquadra "El Sable / Xirimita"

Primer Tro: José Antonio Moreno González - Concurs

Cap d'esquadra: José Antonio Moreno González

Banda de la Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent

Interpreta: "Als Moros Vells" de Jaume F. Ripoll Martins, "Penya Cadell" de Francisco Esteve Pastor i "Bon Capità" de José Mª Ferrero Pastor

DADES D'INTERÉS

El pasado año 2018, la Comparsa Chanos conmemoró su primer centenario con la fiesta de Moros y Cristianos. Centenario que se celebró con variados actos tanto festivos como culturales, y que evidencian el compromiso que la Comparsa Chanos sigue teniendo con las fiestas y la ciudad de Ontinyent.

La Comparsa fue fundada en el año 1918 por un grupo de festeros que originariamente eran componentes de la Comparsa Llauradors.

El traje inicial era de estilo turco, chaleco y pantalones bombachos rojos, camisa marrón y turbante entrelazado rematado con una pluma.

Este diseño original se mantiene, con diferentes variaciones, hasta el año 1990. Año en el que la Comparsa adopta una nueva vestimenta que rompe drásticamente con el diseño original y donde predominan los colores blanco, azul y dorado.

El pasado año 2018, y con motivo del Centenario, se aprobó una modificación del traje pero continuando con los colores del anterior.

La Comparsa participa en las Fiestas ininterrumpidamente hasta 1935. En el año 1957, antiguos componentes y un grupo de jóvenes entusiastas, volvieron a tomar parte de nuevo en las Fiestas siendo su Primer Tro D.Francisco Reig Cambra.

La Comparsa Chanos inauguró su local social, situado en la Plaça de Baix el año 2010, año que se conmemoraba el 150 aniversario de las Fiestas.

Unida a la Fiesta siempre ha estado la música, y para la Comparsa Chanos ha sido un elemento primordial.

Bandas oficiales de la Comparsa han sido las de, la Societat Unió Musical de la Cañada, en los primeros años de la refundación. Después lo fueron el Ateneo Musical de Rafelguaraf, la Agrupación Musical de Montaverner, y actualmente la Union Artística Musical de Ontinyent.

La Comparsa tiene un extenso patrimonio musical formado por mas de una docena de piezas, en su mayoría marchas moras, dedicadas a componentes y escuadras de la misma.

MÚSIQUES PER ALS CHANOS

- "Edoga"
(M.M. - 1990) D. J. Ferrero Silvage
- "Xirimixanos"
(M.M. - 1990) F. Tortosa i Llin
- "El Bigot"
(M.M. - 2000) E. Oltra Benavent
- "Capità Chano"
(M.M. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Pam i mig"
(Pd. - 2002) M.A. Sarrió Nadal
- "Rey Chano"
(M.M. - 2002) E. Orquín Aleixandre
- "Al Felucho"
(M.M. - 2003) F. Sanz Pla
- "Palop, Chano i President"
(M.M. - 2007) M.A. Sarrió Nadal
- "Banat"
(M.M. - 2007) F. Sanz Pla
- "Nadim Rashid"
(M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Khawla Bint"
(M.M. - 2013) D.J. Ferrero Silvage
- "Maig 1964"
(M.M. - 2014) L. Belda Cerdá
- "Natxo, el Chano"
(M.M. - 2018) Mario Roig Vila

BENIMERINS

PRIMER TRO	Vicente Conejero Bellver
PRESIDÈNCIA	Nacho Gramage Mollá
SECRETARIA	María Amparo Mollá Micó
TRESORERIA	Eugenia Córdoba Alcaraz
REPRESENTANT	Juan Carlos Tortosa Conejero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa: Javier Reig Donat

Esquadra especial 75 Aniversari

Cap d'esquadra: Paco Penadés Parras

Banda Artístico Cultural de Monaverner

Interpreta: "Xabat" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Bombachos / Touaregs"

Cap d'esquadra: Rafael Sanchis Pastor

Esquadra "Papi / Touaregs"

Cap d'esquadra: Tudi Mollá

Esquadra "La Babutxa" - Negres

Cap d'esquadra: Eugenia Córdoba

Unió Musical de Planes

Interpreta: "Als Moros Vells" de Jaume F. Ripoll Martins, "Al Hakem" d'Ignacio Sánchez Navarro i "Guardia Jalifiana" de José Pérez Vilaplana

Esquadra "Filles de Merin / Ni fu ni fa"

Cap d'esquadra: Mª Ángeles González

Esquadra "Muntó" - Primer Tro: Vicent Conejero Bellver - Concurs

Cap d'esquadra: Vicent Conejero Bellver

Banda Instructiva Musical d'Alfafara

Interpreta: "Fez", "Sakasik" de Saül Gómez i Soler i "Aljabal Alfás" de José Conejero Olcina

DADES D'INTERÉS

Aquest any fa el 75 aniversari des que participa a les festes.

La Comparsa de Benimerins va participar per primera vegada als Moros i Cristians d'Ontinyent en l'any 1947. Encara que en un primer moment anaven a anomenar-se Tuaregs, les autoritats locals van instar als fundadors a triar entre altres noms, dels quals van el·legir el de Benimerins.

La vestimenta del Benimerins respon al clàssic estil otomà, formada per jupetí i bombatxos, faixa groga, elegant capa, turbant, llança i babutxes. Esta composició va ser escollida entre les diferents combinacions fetes amb les peces de la Roperia de la Viuda de Trellis d'Alcoi i es manté pràcticament intacta des dels inicis de la Comparsa. La gel·laba de diari va substituir, en les festes de 1969, l'antic tratge de disparar fet en cotó i en el seu disseny en ratlles verticals s'inclouen els colors del tratge de gala, destacant el roig, blau, verd, groc, i blanc.

Els Benimerins se situen a una casa de l'emblemàtica Plaça de Sant Domingo i es fan acompanyar des de l'any 1980 pels músics de la Societat Instructiva Musical d'Alfafara, constituint una de les relacions més duraderes de la festa ontinyentina. La marxa Benimerins d'Ontinyent, estrenada amb motiu de la Capitania de 1991 i composta per Daniel J. Ferrero Silvaje, sempre sona al final dels actes i les desfilades, sent tot un símbol dels Benimerins.

MÚSIQUES PER ALS BENIMERINS

- "Yolanda"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "Benimerins d'Ontinyent"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage
- "Títaros"
(Dansa - 1997) E. Orquín Aleixandre
- "Bolero"
(Bolero - 1997) E. Orquín Aleixandre
- "Manolo, el Taütiero"
(M.M. - 1999) J.M. Bru Casanova
- "Xabat"
(M.M. - 2003) S. Gómez i Soler
- "Illa-à Ibnati"
(Dansa - 2003) E. Orquín Aleixandre
- "Benimerins"
(Pd. - 2005) D.J. Ferrero Silvage
- "Ibenaam"
(M.M. - 2009) J. Ferrero Jorcada
- "Vents i Merins"
(Ball. - 2009) J.M. Bru Casanova
- "Tabalú"
(Ball. - 2009) Batukem
- "Seleg Nairam"
(M.M. - 2011) J. R. Pascual Vilaplana
- "Kansbar"
(M.M. - 2013) J. Conejero Olcina
- "Samuel Ibn Kair"
(M.M. - 2014) J. Conejero Olcina
- "Morayma"
(M.M. - 2015) V.G. Casanova Martínez
- "Linga-Oba"
(Ball. - 2015) S. Gómez i Soler
- "Qayyid Xaví"
(M.M. - 2017) J. Conejero Olcina

ABENCERRAJES

PRIMER TRO	Javier Martínez Insa
PRESIDÈNCIA	Jesús Gómez Reig
SECRETARIA	Jaime García Cardós
TRESORERIA	Rafael Gandía Ruiz
REPRESENTANT	Samuel Martínez Micó

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíó a cavall: Carla García Martí i Pablo Horcas Soriano

Esquadra "Porronet"

Caps d'esquadra: Ignacio Martínez

Esquadra "Rem / Turbant"

Caps d'esquadra: Pepe Salcedo i José María Pla

Esquadra "Dusmamadús"

Caps d'esquadra: Borja Galiana i Empar Muñoz

Societat Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Habibi" d'Alfredo Anduix Rodríguez
i "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Sable / Espindarga"

Caps d'esquadra: Modesto Muriana i Julián Salinas

Esquadra "La Gamba / Matamoros"

Cap d'esquadra: Rafa Gandía i Rafa García

Esquadra "Mitja Lluna"

Cap d'esquadra: Lucía Úbeda

Agrupació Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Xavier el coixo" de José Rafael Pascual Vilaplana
i "Voluntat de fer" de José Pérez Vilaplana

Esquadra "Once"

Caps d'esquadra: Rafa Gandía i José Cambra

Esquadra "Tuareg / Nemanan"

Cap d'esquadra: Núria Pomar

Esquadra "Saramata". Primer Tro: Javier Martínez Insa - Concurs

Cap d'esquadra: Javier Martínez

Agrupació Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Al-Jamain Saramata" de Saül Gómez i Soler
i "Buba" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS ABENCERRAJES

- "Pepe Donat"

(M.M. - 1996) J.E. Canet Ferri

- "Aben-amic"

(M.M. - 2000) F. Cerdà Albiñana

- "Abenserraig"

(M.M. - 2004) S. Gómez i Soler

- "Buba"

(M.M. - 2008) S. Gómez i Soler

- "Als Banu Sarrai"

(M.M. - 2010) D.J. Ferrero Silvage

- "Ser Aben"

(M.M. - 2013) R. Mullor Grau

- "La Pólvara"

(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler

- "Abén Galtor"

(M.M. - 2016) X. Soriano Cambra

- "Curro Abencerraje"

(M.M. - 2018) D.J. Ferrero Silvage

- "Al-Jamain Saramata"

(M.M. - 2022) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La constitució de la Comparsa Abencerrajes, va ser aprovada per la Junta de Festes el 12 de novembre de l'any 1980, però el seu creixement definitiu no es va produir fins al 1986, any en que la comparsa, va rebre una nombrosa aflluència de fester provinents de les comparses Mariners, Almogàvers i Estudiants, amb la modificació dels Estatuts i la vestimenta de gala.

Des d'eixe moment, la seua progressió ha sigut imparable, sent en l'actualitat una de les comparses més nombroses de les nostres Festes de Moros i Cristians.

El disseny del seu actual vestit de gala és obra de Flor Azorín, prenent el blanc, negre i daurat com a únics colors. La gel-laba, adopta les formes clàssiques d'esta indumentària mora en les nostres festes, combinant ratlles verdes, negres i blanques.

Facebook: Abencerrajes Ontinyent | Instagram: @abencerrajes_ontinyent

Correu: abencerrajes1980@gmail.com

KÁBILAS

PRIMER TRO	Juan Riera Ayora
PRESIDÈNCIA	Francisco Nadal González
SECRETARIA	Miguel Torró Nadal
TRESORERIA	Juan Pla Balaguer
REPRESENTANT	Vicente Torró Gil

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíu en camell: Juan Tortosa Martínez

Esquadra "Mochaora". Cap d'esquadra: Edu Beneyto López
Grup Musical d'Albaida

Interpreta: "Marrakesch" de José Mª Ferrero Pastor
i "Marxa del Centenari" d'Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "No ho sabem". Cap d'esquadra: Borja Pastor

Esquadra "Chonna / Figes Tendres / Chopaora". Cap d'esquadra: Santi Tortosa

Esquadra "Rif". Cap d'esquadra: Pepe Pla

Corporación Musical Primitiva d'Alcoi

Interpreta: "Bidru" de David Castelló Silvestre
i "L'entrà dels moros" de Camilo Pérez Montllor

Esquadra "Kabileños". Cap d'esquadra: Manolo Belda

Esquadra "La Sandía". Cap d'esquadra: Nico Terol Tortosa

Esquadra "Donuts". Cap d'esquadra: Salva Revert

Societat Musical La Pau de Beneixama

Interpreta: "Xavier el coixo" de José Rafael Pascual Vilaplana
i "Llanero i president" de José Albero Francés

Esquadra "Kainas / Danger / Dabur". Cap d'esquadra: Lurdes Belda

Esquadra "Xukrut". Cap d'esquadra: Alba Beneyto

Esquadra "Kabilet's" - Primer Tro: Juan Riera Ayora. Concurs

Cap d'esquadra: Juan Riera

Banda Instructiva Musical d'Alfarrasí

Interpreta: "El Kábila" de José Mª Ferrero Pastor i "Reige" de José Mª Ferrero Pastor

DADES D'INTERÉS

La comparsa Kábilas tiene su origen en el año 1860, año fundacional de las fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en honor al Santísimo Cristo de la Agonía. Si bien en los inicios aparecían bajo la denominación de "Moros del Rif", es en 1878 cuando ya se les conoce bajo el actual nombre de Kábilas. Fruto del nombre inicial, durante algún tiempo también fueron conocidos como Rifeños.

La indumentaria ha tenido algunos cambios a lo largo del tiempo, quedando en la actualidad dos trajes oficiales, el de gala y el de diario. El traje de gala está compuesto por capa y chilaba blancas, con cordones y borlas del mismo color, zapatos blancos, gorro fez rojo y bolsa repujada de piel. El de diario está compuesto de chilaba de cualquier rayado distinto al que usan otras comparsas, zapatos verdes, gorro fez rojo y bolsa de piel.

Actualmente la comparsa está formada por 185 kábilas siendo nuestra banda oficial la Banda Instructiva Musical de Alfarrasí.

Estos años de historia han dado espectaculares capitanías y embajadas. Siete kábilas han dirigido la Sociedad de Festeros acompañados de otros muchos ocupando puestos diversos en distintas Juntas de gobierno, doce reinas de fiestas, hijas o nietas de kábilas, así como cinco pregoneros.

MÚSIQUES PER ALS KÁBILAS

- "José Mª Belda, el Guapet"
(Pd. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Chimo"
(M.M. - 1964) J.M. Ferrero Pastor
- "El Kábila"
(M.M. - 1965) J.M. Ferrero Pastor
- "Ovana"
(M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor
- "Sis Kábiles"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage
- "Als Chopaors"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Primer Tro"
(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage
- "El Califa"
(M.M. - 1999) J.M. Sanchis
- "Al meu cosí"
(Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Tato"
(M.M. - 2002) G. Casasempere Gisbert
- "Alarife Kábila"
(M.M. - 2004) J. Barberà Fontana
- "Rais Kabir"
(M.M. - 2005) D.J. Ferrero Silvage
- "Nagón"
(Pd. - 2014) M.A. Sarrió Nadal
- "Bidru"
(M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
- "Clara"
(M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
- "Cefe"
(M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
- "A Bodí"
(M.M. - 2022) S. Gómez i Soler

MOROS ESPANYOLS

PRIMER TRO	Enrique Gisbert Villarraso
PRESIDÈNCIA	Gaspar Alcaraz Reig
SECRETARIA	José Antonio Ferrero Tortosa
TRESORERIA	José Rafael Mateu Nadal
REPRESENTANT	Guillermo Liñana Martí

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa: José Ramón Sanchis Penadés

Esquadra Especial Centenari. Cap d'esquadra: José Antonio Ferrero Tortosa

Associació Unió Musical de Bocairent

Interpreta: "Sóc Marraquesch" de José Mª Valls Satorres, "Cefe" de Saül Gómez i Soler i "Gal-Tariq" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Som Prou". Cap d'esquadra: Maria Martínez Ferri

Societat Unió Musical de Biar

Interpreta: "Éxodo" d'Ernest Gold i Enrique Castro, "Paco el Chollat" de Daniel J. Ferrero Silvage i "Habibi" d'Alfredo Anduix Rodríguez

Esquadra "Mare tape'm / Tot massa bé / La Xispa"

Cap d'esquadra: Luis Plaza Escámez

Esquadra "Galdufa / Al-lió". Cap d'esquadra: Paula Galbis Lucas

Esquadra "Estàs que sí / El Bolet / La Boina"

Cap d'esquadra: Manuel Gramage García

Societat Musical La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Als Ligeros" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán, "Penya Cadell"

de Francisco Esteve Pastor i "Marraquesch" de José Mª Ferrero Pastor

Esquadra "L'Ambiscà". Cap d'esquadra: Pau Extremera Llin

Esquadra "Bachatio / Som prou". Cap d'esquadra: Javier Pastor Reig

Esquadra "El Colocat / Formals / La Graella"

Primer Tro: Enrique Gisbert Villarraso. Concurs

Cap d'esquadra: José Mataix Lizandra

Unió Musical de La Pobra Llarga

Interpreta: "Moros Españoles" de José Pérez Ballester, "Sisco - Penya el Pou"

de Daniel J. Ferrero Silvage i "Chimo" de José Mª Ferrero Pastor

Esquadra "Chupla - Meló". Cap d'esquadra: Rafael Gandía Montés

Esquadra "Al Gai". Cap d'esquadra: Xema Ferrero Liñana

Esquadra "El Moro / Font Bella". Cap d'esquadra: Carlos Gisbert Micó

Unió Musical de Rotglà i Corberà

Interpreta: "Almarsayan" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS MOROS ESPANYOLS

- "Mataix"
(Pd.-Marxa - 1943) J. Pérez Ballester
- "Moros Españoles"
(M.M. - 1944) J. Pérez Ballester
- "Pepe el Barrugetet"
(M.M. - 1986) M. Gandía Conejero
- "Yoltefer"
(Pd. - 1988) M. Gandía Conejero
- "Paquito Llin"
(Pd. - 1989) M. Gandía Conejero
- "Elvira"
(Dansa - 1994) M. Gandía Conejero
- "Al Abed Alkazar"
(Pd. - 2006) J.R. Pascual Vilaplana
- "Alíkh-Gasbà"
(M.M. - 2012) E. Alborch Tarrasó
- "Gal-Tariq"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Les tres llunes"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Almarsayan"
(M.M. - 2020) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Naix en 1920 per un grup de festers provinents de Kábilas. El vestit original va ser canviat per l'actual en 1982 respectant els colors de l'anterior. Així duen una túnica blanca amb motius geomètrics en marró, capa - abric en marró i passamaneries i motius en or, bossa multicolor i turbant en blanc, verd i roig.

Des dels seus orígens ha emprat quatre models de gel-laba diferents. L'actual segona vestimenta mostra ratlles verticals de color marró, roig i blanc.

Mantenen des de fa molts anys una estreta relació amb la banda de música de la Pobra Llarga, no debades en l'any 1944 el mestre Pérez Ballester els va compondre i dedicar la marxa àrab «Moros Españoles».

SAUDITES

PRIMER TRO	Vicente Vilaplana Sanchis
PRESIDÈNCIA	Jordi Piera Olives
SECRETARIA	Xavier Cerdà Torró
TRESORERIA	Carlos Calabuig Tortosa
REPRESENTANT	Arantxa Vidal Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Esquadra "Benicolpet / El Pou"

Cap d'esquadra: Ildefons Ballester

Esquadra "Al-i-kates"

Cap d'esquadra: Àngel Torregrosa

Associació Unió Artística Musical de Fontanars dels Alforins

Interpreta: "Al-Hakem" d'Ignacio Sánchez Navarro, "Bon Fester" de Daniel J. Ferrero Silvage i "Sisco - Penya el Pou" de Daniel J. Ferrero Silvage

Esquadra "Varios"

Cap d'esquadra: Luis Lacueva

Esquadra "K-Tifa"

Cap d'esquadra: Àngel Soriano

Esquadra "Volaorets"

Cap d'esquadra: Carlos Gironés

Esquadra "Abdul-Halem / Torbats" - Primer Tro: Vicente Villaplana Sanchis.

Concurs

Cap d'esquadra: Vicente Villaplana

Societat Musical de Banyeres de Mariola

Interpreta: "Iramsor" de José Mª Ferrero de la Asunción, "Voluntat de fer" de José Pérez Vilaplana i "Paco Verdú" d'Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "La Borla / Aladins"

Cap d'esquadra: María Ribera

DADES D'INTERÉS

Naix en 1967 amb festers arribats de la comparsa de Mossàrabs. Entre els seus components va comptar amb "el mestre", José María Ferrero, que va dedicar a la comparsa la marxa mora "Saudites".

La vestimenta original no ha variat pràcticament, amb el seu posat senyorial que imita fidelment els propis àrabs i beduïns del desert, així com la seua elegància i austeritat. En 1981 canviaren els colors de l'abric passant de marfil i or a or i negre, mantenint la túnica blanca amb ribets d'or i l'original turbant saudita.

La roba de diari consta de gel-laba gris amb cordó roig, el mateix color que té el barret de Fes.

MÚSIQUES PER ALS SAUDITES

- "Mozárabe Revert"
(M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige"
(M.M. - 1958) J.M. Ferrero Pastor
- "Sauditas"
(M.M. - 1971) J.M. Ferrero Pastor
- "Sisco - Penya el Pou"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "Al Caid"
(M.M. - 1988) J. Insa Martínez
- "Bon Fester"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage
- "Julio"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Al Xiquet"
(M.M. - 2005) J. Ureña Eiras
- "Aladins"
(M.M. - 2007) D.J. Ferrero Silvaje
- "Iramsor"
(M.M. - 2013) J.M. Ferrero de la Asunción
- "Aladins, al pas!!"
(PD. - 2014) M. Gandía Conejero
- "Al-Habib"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler
- "Al Tiri"
(M.M. - 2019) V. Gil Calabuig
- "Al metge"
(PD. - 2019) J.R. Navarro Blasco

OMEYAS

AMBAIXADORA MORA	Sayo Martínez Campos
BANDERERA MORA	Mari Carmen Beneyto Belda
PRIMER TRO	Mabel Malpartida Tortosa
PRESIDÈNCIA	María Teresa Espí Romero
SECRETARIA	Inmaculada Cócera Santamaría
TRESORERIA	Purificación Ferrero Galiana
REPRESENTANT	Inmaculada Cócera Santamaría

AMBAIXADA M O R A

MÚSIQUES PER ALS OMEYAS

- "Agustín Gandía"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage
- "El Omeya José Berenguer"
(M.M. - 1996) D.J. Ferrero Silvage
- "Beatriz Capitana Mora"
(M.M. - 2002) M.A. Sarrió Nadal
- "Al-Lali"
(M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Wallada"
(M.M. - 2014) D.J. Ferrero Silvaje
- "Al-Muhraj"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La comparsa Omeyas va ser fundada després de les festes de 1970 per un grup de dèsset amics procedents dels Moros Espanyols que, junt amb d'altres amics, decideixen formar part de l'exèrcit Moro.

Quant a la vestimenta, l'actual gel-laba de gala es diferencia poc de la primitiva (1971), que va ser modificada dues vegades (1979 i 1990) perquè la tela es va esgotar. Segueix mostrant la sumptuositat de la dinastia que representa amb la combinació de verds i blaus i amb el majestuós daurat. El vestit es complementa amb una elegant capa blanca, un fes blau amb guarniments de pedreria i borla amb fil de fantasia, sabates grogues i una bossa confeccionada amb teixit jacquard. La vestimenta de diari consta de gel-laba fúcsia, barret de Fes, sabates blaves i la clàssica bossa de cuir.

La comparsa Omeyas ha ostentat en quatre ocasions la capitania de l'exèrcit Moro. El primer va ser Gonzalo Gramage Ferrero (1979); el segon, Rafael Iborra Irlés (1990) i el tercer, Beatriz Alemany Sogues (2002), la primera dona que va exercir este càrrec en la host musulmana i el quart va exercir Maria Insa Úbeda (2014)

Components de la comparsa també han tingut la fortuna de recitar els versos de Cervino. En 1977 Miguel Sarrió Ferri i Vicente Andrés Donat foren el primer ambaixador i el primer banderer, respectivament. En 1996 Javier Riera Ayora (ambaixador) i Salvador Espí Perelló (banderer) representaren estos càrrecs. Finalment, en 2008, Ana Penadés Torró va ser l'ambaixadora i Lali Salmerón Callejas, la banderera.

Actualment la comparsa està formada aproximadament per uns cents components (adults i menuts), distribuïts en les següents penyes: *Abderramán, Endavant, La Nostra Penya* (fundadors), *Llobens, Noranta-u, Perfil, Va Bé i Al Pot*.

LA LLEGENDA DE LA CAMPANA D'OR

SÍNTESI

L'ambaixada omeia està formada per huit blocs que escenifiquen una llegenda: la campana d'or. La història s'inicia amb el setge que mantenen els regnes cristians sobre les hosts musulmanes. Després de conquerir diverses poblacions de l'interior, posen la seua mirada sobre la ciutat portuària dels *omeyas*.

El poble omeia viu de manera pacífica a la seua ciutat, però haurà de defensar-se dels atacs de les forces cristianes que s'aproximen amb la intenció de conquerir les seues muralles. Els cristians, aprofitant la foscor de la nit, s'enfronten en una terrible batalla contra els musulmans, els quals resistixen braument, guanyen la contesa i capturen presoners cristians amb la intenció d'ajusticiar-los. Estos, atemorits davant d'una mort pròxima, oferixen al sultà un gran botí amagat en una illa llunyana: es tracta d'una campana d'or, la més gran que mai s'haja forjat. El sultà, àvid de riquesa, encomana esta missió a l'ambaixadora i banderera de la seua cort, que mamprenen un llarg viatge ple de dificultats.

ORDRE AMBAIXADA OMEYAS 2022

Bloc 1. El portador de l'estendard dels *Omeyas* als llocs d'un cavall representa l'entrada a la ciutat. **Portaguíó: Martina Mollá Borrell.**

Seguix una esquadra de gala que representa la gent que viu en la sumptuosa ciutat omeia en els moments previs a defensar-se dels guerrers cristians. És l'**esquadra Llobens i Noranta-u**, que desfila amb la banda **Unió Musical Llanera de Ranés** amb les marxes *No ho faré més* de Vicente Catalá Pérez, *El negro Sansón* de Miguel Picó Biosca i *El moro del sinc* de Rafael Giner Estruch. Cap d'esquadra: Inmaculada Belda Ferrer.

Bloc 2. El vaixell dels invasors s'aproxima a la ciutat: els cristians han arribat a les muralles.

S'acosta la segona esquadra (Abderramán), que és cristiana, ja que figura com els invasors que intentaran conquerir esta terra. Estos guerrers aniran protegits amb un escut representatiu dels estendards de les comparses cristianes d'Ontinyent, així com el símbol identificatiu de la ciutat. Estaran acompanyats per la **Unió Musical del Llanera de Ranés** interpretant les peces musicals *Al Omeya* José Berenguer de Daniel J.Ferrero Silvae i *Al Muhraj* de Saül Gómez Soler.

Bloc 3. La batalla. El pas d'un ariet preconitza la imminent batalla. La foscor de la nit oculta els cristians fins que esclata la cruenta lluita. El ballet de l'escola Ópera posa en escena la dansa de foc, que muda la vestimenta jugant amb els colors negre, roig i groc sota l'atempta mirada de la deessa del foc i la guerra.

Bloc 4. L'execució. A l'alba es mostren les destrosses de la batalla: sang i mort. Els invasors, malgrat ser forts i valents, no aconseguixen guanyar les hosts d'Alà. Sols uns pocs resten vius i són empresonats per l'emir. **Esquadra Al pot** acompanyada per la **Agrupació Musical d'Agullent** amb les marxes *Penya Cadell* de Francisco Esteve Pastor, *Jamalajam 2* de José Ferrándiz Fernández. Cap d'esquadra: José Francisco Maestre Ferrero.

Un grup d'actors de *Tot pot* passar representen els captius que, sentenciats a mort, revelaran l'existència d'una enorme campana d'or i realitzen un pacte amb l'emir: la vida a canvi del tresor. L'**esquadra Va Be**, formada per llançeres guardianes custòdia els presoners, marxen al so de les peces musicals interpretades per l'**Agrupació**

Musical d'Ontinyent i el grup de dolçainers La Colla: *Ben Al-Sahagui* de Francisco Valor Llorens, *Moros i Cristians* de Camilo Pérez Monllor i *Fester* de Saül Gómez i Soler. Cap d'esquadra: Dulce Calabuig Pérez.

Altra **esquadra de llançeres formada per amistats i familiars de Va Be** escortaran els captius fins el port. Cap d'esquadra: Inmaculada Ferrero Martínez.

Bloc 5. El viatge marítim. El camí per a aconseguir el botí no està exempt de perills: travessaran la mar, envoltada per boirines i agitada per tempestes. El ballet d'*Esport i dansa* format per ballarins i acrobates emulen el mar i les ones, canviant de ritme tranquil a frenètic quan esclata una forta tronada que fa trontollar el barco.

Bloc 6. L'illa. Finalment es troben amb una xicoteta illa sense nom i davant d'una colossal muntanya, en el cim de la qual, semioculta per la boira, s'entreveu una ermita. L'**esquadra Tharib** representa els mariners que, després de descobrir l'illa, escalaran el penya-segat que els separa de la campana. La banda de l'**Agrupació Musical d'Agullent**, acompanyats de xirimiers de **El Raval**, interpreten: *Almurabae* de Saül Gómez i Soler, *l'Entrà dels Moros* de Camilo Pérez Monllor i *Abencerraig* de Saül Gómez i Soler. Cap d'esquadra: Amparo Bordera Revert.

Tanca este bloc l'**esquadra Briana**, que significa dona forta, està integrat per amigues de l'Ambaixadora. Cap d'esquadra: Mª Carmen Gisbert Úbeda.

Bloc 7. L'ermita. En el cim de l'esglesiola hi ha una xicoteta campana de ferro. L'ambaixadora i la banderera se senten decebudes i una d'elles amb un atac d'ira espenta la xicoteta campana amb totes les seues forces. Aleshores es produïx un ressò ensordidor dins i fora del temple. L'ambaixadora descobreix que la gran campana d'or és la mateixa cúpula.

Un espectacle de cavalls de doma de Francisco Javier Insa Campos dona pas a l'**esquadra Perfil**, l'encarregada d'escortar els presoners que arrossegaran l'enorme campana fins arribar al barco que les portarà a la seua ciutat omeia, on els espera la glòria i l'honor d'haver conquistat el major tresor mai forjat. La filada és conduïda pel **Primer Tro Mabel Malpartida Tortosa** -que concursa com a cap d'esquadra- amb les marxes *Wallada* de Daniel J. Ferrero Silvage i *Xabat* de Saül Gómez i Soler. La banda que els acompanya és el **Cercle Musical La Primitiva d'Albaida**.

Bloc 8. La campana. Entra en la població la campana més gran i valuosa, precedint l'escorta, formada per l'**esquadra Endavant i amics i familiars dels càrrecs**. Cap d'esquadra: Andrea García Martínez, filla de l'Ambaixadora.

Dalt d'una carrossa fan l'entrada triomfal en la ciutat d'Ontinyent l'**Ambaixadora SAYO MARTÍNEZ CAMPOS** i la **Banderera Mª CARMEN BENEYTO BELDA** amb les peces musicals *Chimo* de José Mª Ferrero Pastor i *President* de Miguel Picó Biosca, interpretades per la Banda **Unió Musical d'Ontinyent**.